Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...тэмнай 1921 оной ...ярин 21-нэй гарана | № 43 (16266) | 1983 оной февралиин 20, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

АЖАЛАЙ ЕХЭ ИЛАЛТА!

ВОЛГОГРАД. (ТАСС) Февралиин 18-най хүдэлмэриин халаанууд «Волгоградай Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ тракторна завод» гэжэ нэгэдэлэй бүхы хүдэлмэришэдтэ ажалайнь түүхэ-бэшэгэй шэнэ толотомо хуудаhан болобо. Тэрэнэй гол конвейерhээ 2 миллиондохи трактор бүтээгдэжэ гаргагдаа. Тэрэниие бүтээн гаргалга совет трактор бүтээлгын түрүүшын предприятиин домог суута түүхын үргэлжэлэл, дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудай гол зүйлнүүдэй нэгые амжалтатайгаар дүүргэhэн тухайдаа коллективэй ажалай мэдээсэл болобо.

Энэ машиные хабсаралгада хабаадаха эрхэдэ хүртэхын түлөө предприятиин бүхы коллектив мүрысэжэ, эршэтэ габшагай ажалаараа гайхамшагта үйлэ хэрэгые улам дүтэлүүлhэн байгаа. СССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойн, Сталинградтахи байлдаанай 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөн предприятиин бүхы цехүүдэй хүдэлмэришэдэй ажалай эршэ дэлисые улам дээшэлүүлhэн, дүтэрхы заводуудтай холбоо барисаaень бэхижүүлhэн, ажалайнь журамые шангадхаhан байгаа.

Эгээл эрхимүүдэй эрхимүүд, мүн тэдээнтэй мүрысэдэг ороной тракторна заводуудай түлөөлэгшэд энэ үдэр гол конвейер дээрэ ажалай вахтада жагсаба. Конвейерээр дабшажа ябаhан ерээдүйн машинануудта тэдэнэр узелнуудые, детальнуудые бушуу түргэнөөр, шадамар бэрхээр хабсарна. «2000000-дохи трактор бүтээгдээ!» гэhэн вымпелтэй, шад улаан үнгэтэй машина хабсаргагдан гараhан тракторнуудай дундаhаа элеэр харагдана. Үүр хираалжа байхада, hүниин халаанай hүүлшын часта, тэрэ конвейер соогуур түрүүшынгээ «алхам» хэбэ.

П. Федотовой хүтэлбэрилдэг бригада илангаяа урма зоригжолтойгоор хүдэлжэ, эндэхи бүхы ажал хэрэгые сог залияр бадаруулhан байгаа. Суута слесарь-хабсаргагша Г. Букаев хүндэтэ вахтада жагсаха эрхэдэ хүртэhэн байха юм. С. Леонтьевагай. В. Сандаловай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригаданууд тэдэнэрhээ, бусад алдарта ветерануудhаа гээгдэнэгүй.

Социалис Ажалай Герой Н. Цветков хүдэлмэриингөө газар дээрэ хоёр миллиондохи тракторые угтаба. Заводой хүдэлжэ захалхадань, ажалайнгаа намтар эхилhэн ветеран конвейер дээрэ түрүүшын, харин 40 жэлэй үнгэрhэн хойно миллиондохи трактор хабсарха зол хубитай байhан юм.

Волгоградай машинанууд колхозой полинууд дээрэ түрүүшын буразадаа гаргаhан байгаа. Дайнай жэлнүүдтэ энэ конвейер дээрэ танкинуудые бүтээн гаргаа hэн. Түрэл хотоёо хамгаалгын байлдаануудай хүшэр хүндэ үдэрнүүдтэ хүдэлмэришэд өөhэдөө эдэ танкнуудтаа hуужа, хархис дайсантай тэмсээ hэн. Бүхы оронойнмнай хүн зоной hэргээн бодхооhон завод 1944 оной зунhаа амгалан байдалай машинануудые дахинаа бүтээн гаргажа эхилhэн байгаа. Тэдэнэр газар дайдаяа таряашадай ажалда тэхэрюулэн бусаахадань, шэнэ газар элдүүрилхэдэнь туhалаа hэн.

Мүнөө Волгоградай трактор бүтээгшэд партиин хараалhан СССР-эй Эдеэ хоолой программые бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ дабшана. Һүүлэй жэлнүүдтэ гол конвейерэй, hэльбэн шэнэлэгдэhэн цехүүдэй хүдэлмэриин эршэ эрид ургаа: хоёрдохи миллион трактор оройдоол 13 жэл соо бүтээгдэбэ. Энэ үе соо Волгоградай машинанууд hураггүй хүсэ ехэтэй, тааруу зохид кабинатай болонхой. Харьковта бүтээгдэhэн зуун мориной хүсэтэй мотоор ойн баярай тракторта тодхоглон табигдаhан байха юм. Волгоградайхидай бүтээжэ эхилжэ байhан нимэ машинанууд поли дээрэхи хүдэлмэриин ажалай бүтээсые 15-hаа үлүү процентээр дээшэлүүлжэ, 5 мянган механизаторые сүлөөлхэ арга олгохо байна.

Бригадир А. Мараховский ойн баярай машиные сугларагшадай альга ташалга доро конвейерhээ гаргаба. Хүдэлмэришэдэй нэгэн сирень модоной сэсэгтэ hалаа трактортань бэхилбэ. Энэ hайндэртэ бэлдэжэ, шэнэ сагай шэнжэ болохо сирень модоной hалаае зорюута сэсэглүүлhэн байгаа бшуу.

Ажалайнь ехэ илалтаар КПСС-эй Центральна Комитет трактор бүтээгшэдые үнэн зүрхэнhөө халуунаар амаршалба. Эндэ үнгэргэгдэhэн митинг дээрэ партиин Волгоградска обкомой нэгэдэхи секретарь Л. С. Куличенко амаршалгын текстые соносхон уншаа.

Хүдөө ажахые түрүү оньhон техникээр хангалгада шухала үүргэ дүүргэжэ байhан заводые хүгжөөхэ тухай саг үргэлжын анхарал оролдолго хандуулhанайнь түлөө митингдэ хабаадагшад партидаа, Совет правительствада халуун баяр баясхалан хүргэбэ. КПСС-эй XXVI съездын, партиин ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула, СССР-эй Эдеэ хоолой программые дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэбди гэжэ трактор бүтээгшэд найдуулаа. Энэ жэлдэ түсэбhөө гадуур 2 миллионhоо бага бэшэ түхэригэй продукци гаргахые предприятияа шэнэдхэн хубилгахые, тон шэнэ, хүсэ ехэтэй, хурдан түргэн «Волжанин» гэжэ тракторые бүтээн гаргажа эхилхэ гэhэн уялга предприятиин коллектив абаhан байна.

ХХ1 ... АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

НҮХЭДЭЙ ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИ

Вагонуудта ашаатай ута модон манай доодо складта асарагдажа буулгагдад, эндэ хэмжүүр хэмжүүрээр тайрагдажа, комбинадай бусад цехүүдтэ эльгээгдэдэг юм. Тиимэhээ манай коллективэй хүдэлмэриhөө бүхы комбинадай үйлэдбэри дулдыдана ха юм.

Складтамнай ПЛХ—ЗАС гэжэ модо хэмжүүрлэн тайрадаг оньhожоруулагдамал хоёр лини бии юм. Мүнөө эндэ хоёр бригада хүдэлмэрилдэг. Харин урдань дүрбэн бага бригаданууд хоёр халаанаар хүдэлдэг байгаа. Нэгэ халаанай хоёр бригада хоорондоо нэгэдхэгдэжэ гэжэ нэрэтэйшье haa, үнэндөө харилсаа холбоониинь тиимэшье нягта бэшэ hэн. Тиимэ болохолоороо алишье бригадань хажуудаа хүдэлдэг нүгөөдэ бригада тухай hанаагаа балайшье ехээр зободоггүй байгаа. Салин хүлhэеэшье бригадын совет дээрэ хубаахадаа, элдэб салдаата зүйлнүүд гарадаг hэн. Хүдэлмэриншье үедэ халаан бүхэниинь бэсал өөрынгөө талые хараха. Жэшээнь, I-дэхи халаанайхид вагоноор ерэhэн модоёо буулгахадаа, эгээл hайниинь шэлээд, мууень хайша хэрэг хаяхардаг байгаа. Харин энэ хаядаhан дээрэ хүдэлдэг 2-дохи халаанайхид үйлэ үүдэг haaб даа. Эдэ бүгэдые хараада абажа, нэгэ линидэ хүдэлдэг хоёр халаан хоорондоо нэгэ бригада болгогдобо.

Шэнээр ажалаа эмхидхэдэг болохоhоо, хүн бүхэмнай уялгануудтаа ондоогоор хандадаг болоо. Техникэ ашаглалгашье харааа байса hайжараа. Урдань һайн модо шэлэхэ гэжэ бүтээсэ ехэтэй линиеэ эхэнхидээ дэмы зогсоодог hэмди. Өөрыгөө мэхэлжэ зободог байhанабди гэжэ мүнөө ойлгонхойб. Халаанай хүн багаар ямаршьеб нэгэ түхеэрэлгэн эбдэршоо haань, нүгөөдэ халаанайхидтаа hанаа амар хаяад ябашахаш. Харин мүнөө тиихын аргагүй. Хоёр слесарь-наладчик, нэгэ электригнай баhал бригадын нэгэ нарядаар салин хүлhээ абадаг hэн тула тэдэмнай ниитын үрэ дүнгүүдэй түлөө харюусалгала мүн лэ элэрэнхэй. Тиимэhээ харууhалгын, засабарилгын хүдэлмэри саг соонь хэгдэжэ, эбдэрхэ ушарнуудшье үсөөрөө.

Бригадануудай нэгэ нарядаар хүдэлжэ эхилhээр 3-4 жэл болоошье haa, нёдондо зун хүрэтэр тэрэнэй бүхы арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэдэггүй байhан байнабди. Тиимэhээ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэднай үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй хамта урданайнгаа дүй дүршэлые шүүмжэлхы ёhoop хаража үзөөд, нёдондо зун ажал эмхидхэлгэдэ зарим тэды шухала хубилалтануудые оруулhан байна. Дээрэ энээн тухай хэлээшье haa, удхыень дахин hануулая. Урдань лини бүхэндэ эмхидхэлэйшье, салин хүлhэнэйшье талаар илгардаг хоёр эзэд байгаа ха юм. Харин мүнөө **хоёр халаанай нэгэ бригада боложо ниилэхэдэ, лини бүхэндэ бэсэй үрэ дүнгүүдэй түлөө гүйсэд харюусадаг өөрын эзэн бии болоо ха юм.** Урдань хоёр ондоо линидэ хүдэлдэг нэгэ халаанайхидай ёhын тэдыдэ бригада болоно нэгэдэдэг байхада, халаанууд хоорондоо ходоо эбгүй, арсалдаатай байдаг hэн. **Харин лини бүхэндэ нэгэнэгэ эзэнтэй болоходо, халаанууд хоорондоо нүхэд ёhoop харилсажа, бригадын подрядай гуримые нэбтэрүүлэгдэбэ гээшэ.**

Би тус бригадата табадахи жэлээ хүдэлнэб. Бригадирнай Николай Кузьмич Морозов. Хоорондоо «дядя Коля» гэжэ тэрэниие нэрлэдэгбди. Энэ хүмнай манай комбинадта аяар 27 жэл соо хүдэлнэ. Дүй дүршэлөөрөө гэхэ haa ямар байхаб. Һургаалшье балай хэлэжэ байгаагүй. Өөрынгөө жэшээ дээрэ биднниие hургадаг. Хоёр жэл хамhабарин хүдэлнэбди, Хоорондоо hайн байдаг, Николай Кузьмич намайе хажуудаа халаанай операторшаар абаа hэн. Харин нёдондо ой бэеэ даагаад, операторшаар хүдэлнэб.

Хүдэлмэришэдэй коллективэй үүргэ нүлөөниинь тон ехэ гээшэ. Хамтадаа бригадын хоёр халаанда 26 хүн хүдэлнэбди. Бригадай тухай хэлэхэ hэм. Дүршэлтэй бэрхэ хүнүүд гэбэл, бригадирнай туhалагша Тамара Филипповна Стеклашова, бригадын мастер Владимир Аверочкин, оператор Игорь Фирсанов, крановщик Николай Птицын болон бусадые нэрлэмээр. Нүхэдэймни hайн талань ехэ, шударгы сэхэ хүнүүд. Ямар нэгэ алдуу гаргаа халаш, сэхэ нюуртань хэлэжэ орхихо. Харин hайнаар хүдэлөө haaш, холодоо дэмжэнэ, заахашье haa туйлалтануудыешь өөрсэдөө тэмдэглэжэ байдаг. Нүхэдэй этигэл найдабари манда ямаршье үнэтэ шагналhаа үлүү гэжэ тоолодогби.

Үгэсэ ойлгосоноо хүдэлhэнэй ашаар байгша табан жэлэй хоёр жэлэй даабарие 101,9 процент дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 5557 кубометр модо хэмжүүрлэн тайрааба. Шанарайшье талаар бригадын дүнгүүд hайнаар. 1981 ондо тайрагдаhан бүхы модонhоо 62,9 процент хэрэглэмжын модон абтаа haa, нёдондо энэ хэмжээн 90,5 процент хүрэтэр ургаа. Байгша оной январь hарада модо хэмжүүрлэн тайраха түсэб 103,4 процент дүүргэнхэйбди. Хоёр жэлэй дүнгөөр манай бригада доодо складай мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Иимээр хүдэлжэ байхадаа, урмашуулгын түлбэри гэхэ мэтые оруулан, hарадаа 300 гаран түхэриг салин абадаг гэшэбди. Хүдэлмэриие дүнгүүдые недели бүхэндэ хаража үзөөд, ажалда хабаадалгын коэффициентээр бригадын гэшүүн бүхэнэй түлөөhэн тодорхойлогдог байна. Хүн бүхэнэй хубитые саашадаа бүхы нарядаар тодорхойлхын тула хүдэлмэриие дүнгүүдээ үдэр бүри хаража үзэхэ гэжэ hанамжа складмнай хүтэлбэрилэгшэдтэ оруулаа. Тэрэниие зүйтэй ха. Юуб гэхэдэ, недели соо гоолоод, ямар хүн нэгэ үдэр ямар хүдэлжэ байгаа haa, зарим гэжэ мартажа болохо бэлэй. Энэ дээрэ тобшолходо, бригада гуримые миинжүүлэн hайжаруулжэ байгаа ...

... дуулагдадаг. Юрэдөө, хүдэлмэришэн зониие манай коллектив соо али болохоор дэмжэдэг, хүндэлдэг гээшэ. Хүршэ бригададамнай хүдэлдэг оператор Фаина Николаевна Кручинина үнгэрэгшэ жэлдэ СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртөө. Комбинадай коллектив, СССР-эй 60 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа.

Миниишье ажабайдал коллективэй ажал хэрэгтэй таhаршагүй холбоотой. Нёдондо нүхэдни, бүхы коллективнай намда угаа ехэ этигэл найдабари үзүүлэн. Октябрьска райсоведэй депутадаар hунгаа hэн. Байгша ондошье ажабайдалдамни дэмбэрэлтэй үйлэ хэрэгүүд болохо гэжэ хүлеэнэб. Энэ хабартаа хүдэлмэришэн залуушуулай hургуули дүүргэхэб. Бүхы элэ жэлнүүдтэ салин хүлhээ гүйсэд абажа байгаад, недели бүхэндэ нэгэ үдэрөөр ажалhаа сүлөөлэгдэжэ, hургуулида ябадаг байгааб. Харин үнгэрэгшэ средада урятай үшөө нэгэ үйлэ хэрэг болобо— Ленинскэ партиин гэшүүндэ кандидадаар орохо гэhэн мэдүүлгэ партийна эхин организацида барибаб. Ээлжээтэ партийна суглаан дээрэ энэ асуудалые шиидхэглэхэ. Суглаанда бэлдэжэ байха үедөө нүхэдэйнгөө этигэл найдабариие үнэн ажалаараа, hэшхэл бодолоороо харюулха эрмэлзэл зориг зосоом түрэжэ, урма зоригни гансата нэмэhэндэл болобо.

Д. ЮМТАРОВ,
Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын комбинадай доодо складай оператор, Октябрьска райсоведэй депутат.

Республикымнай ажалай үдэр

НАЙДАМТАЙ АЛХАМУУД

Онохойн модоной комбинадай 1-дэхи доодо складай И. И. Кузнецовой хүтэлбэрилдэг модо хэмжүүрлэн тайрагшадай «миллионто» бригада габшагай шанга ажалаараа суурханхай. 1981 оной декабрь hараhаа эхилжэ, ажалай шэнэ гуримаар, бригадна подрядаар хүдэлжэ байhан энэ түрүү бригада «Забайкаллес» нэгэдэлэйнгээ «миллионто» бригадануудай тоодо hаяшар орохон юм. Түсэбтэ табан жэлэй туршада 1 миллион модо хэмжүүрлэн тайраха гэhэн уялга абахаhаа урид ажалай шэнэ эмхидхэлые hайнаар хэрэглэхэ, ниитын болон үйлэдбэриин шанга журам байгуулха, ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха хэрэгтэй байгаа. Урдаа табиhан бүхы зорилгонуудаа бэелүүлжэ, түсэбтэ табан жэлэй туршада 1 миллион модо хэмжүүрлэн тайраха гэhэн үндэр уялгаяа дүүргэхээр тусхай бааза байгуулhан хойноо, «миллионтоной» зэргэдэ ороо бшуу. «Миллионто» бригадануудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй охин соогуур тэмсэжэ, И. Кузнецовой түрүү бригада миллион тээшэ түрүүшын алхамуудые хэжэ эхилээ бэлэй.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэйнь түсэб 110 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али энэ хоёр жэлэй туршада 347 мянган кубометр модо хэмжүүрлэн тайраха haa, тэрэнээ 412 мянган кубометртэ хүргэжэ шадаhан байна.

Түсэбтэ табан жэлэй тэг дундахи, гурбадахи жэлэй эхинhээ тус бригадын ажалай эршэ бүри шангадаhхай. Январь hарын түсэб 126 процент дүүргэгдээ юм. Мүн февралиншье даабари үлүүлэн дүүргэгдэхээр хараалагдана.

Һаяхан Байгалай модоной баазада «Забайкаллес» нэгэдэлэй «миллионто» бригаданудай зүблөөн үнгэргэгдэжэ, социалис мүрысөөнэйнь дүнгүүд согсологдобо. Нэгэдэлэй, мүн модо бэлэдхэлгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай обкомой шиидхэбэреэр Иван Ильич Кузнецовой хүтэлбэрилдэг бригада түрүү hуури эзэлжэ, Хүндэлэлэй дипломоор шагнагдаба.

Н. ОПАК.

НЭМЭЛТЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛДЭНЭ

Хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй Бүхэроссин социалис мүрысөөндэ оролсоhон Түнхэнэй районой «Восточные Саяны» колхоз малаа гарза хоролтогүйгөөр ондо оруулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхын тула бүхы арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэнэ. Эндэхи малай гүүртэ, хонидой отарануудта, haалиин фермэнүүдтэ тэжээл гамтайгаар, аша үрэтэйгөөр гаргашалагдахаhаа гадна үбhэ, hолоемо, зеленкоёо заабол шэнаржуулан бэйлуулна. Мүн нарhанай шэлбүүhэн, хаглан бэлэдхэгдэжэ, малай тэжээлдэ хэрэглэгдэнэ. Бүри hаяхан Таhархайн отделенидэ Дагба Онгорович Малзуров залуу хүбүүдые — Саяан Дагуев, Чингис, Жаргал Банчиковуудые дахуулжа Хойморой намаг соохоо хагда сабшажа бэлэдхээ юм. Богонихон болзор соо багахан энэ звено колхоздоо 900 центнер хагда бэлэдхэжэ тушааhан байна.

Тиихэдэ ажалай болон дайнай ветеран Дамби Жаповичч Сыденов, колхоздо шефскэ туhаламжа үзүүлдэг районой ой модоной ажахын коллектив нарhанай шэлбүүhэ суглуулжа, гүүртэ, отаранuудта зөөжэ хангана. Мүнөө нарhанай шэлбүүhэ, хагда сабшажа бэлэдхэхэ хүдэлмэри үргэлжэлhөөр.

Манай корр.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Прибайкалиин районой «Зырянский» совхоздо тугалнуудые гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ хүдэлмэридэ саг үргэлжын анхарал хандуулагдадаг болоо.

Энэ ажахыда партиин гэшүүн Елизавета Даниловна Добрынина тугалшанаар арбан жэлэй туршада ажаллана. Мүнөө тэрэ 43 тугал даажа абанхай харууhалдаг юм. Үдэр бүхэндэ тугалнуудаа тусхай рационойнь ёhoop жэншэдгүй хооллуулжа, hайнаар түлжүүлнэ. Үнгэрhэн январь hарада Елизавета Добрынина тугал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдэ 916 граммаар дээшэлүүлээ бэлэй.

Эндэ тугалшанаар ажалладаг В. Иконникова, В. Чернецкая, Р. Зайцева, А. Хамуева, А. Красикова гэгшэд харууhалхаар даажа абаhан тугалнуудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 700—864 граммаар нэмээнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ ажахын тугалшад бүхы тугалнуудаа үбшэ хабшанда нэрбүүлэнгүй, гарза хоролтодо оруулангүй түлжүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ, шадабари мэргэжэлээ элсүүлэн ажаллажа байнхай.

БЭРХЭ ТУГАЛШАН

П. ХАЛТАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ЭРШЭЕЭ ҺУЛАДХАНАГҮЙБДИ

Манай холимол тэжээл үйлэдбэрилдэг цехэй коллектив комбинат доторой социалис мүрысөөндэ ходолоо илажа гарадаг гээшэ. Нёдондо жэлэйнгээ түсэбые бидэ 9100 тонноор үлүүлэн дүүргээбди. Шэнэ жэлэйшье эхинhээ абаhан эршээ hуладхангүй хүдэлжэ, январь hарада түсэбэй ёhoop 7800 тонныи орондо 8001 тонно холимол тэжээл үйлэдбэрилээбди. Февралиимнай түсэб мүн лэ 400-500 тонноор үлүүлэн дүүргэгдэхээр хүлеэгдэнэ. Полина Федоровна Кузьминагай түрүү бригада СССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөндэ илаhанай түлөө урмашуулгын шанда хүртөө hэн. Январь hарыншье дүнгөөр П. Ф. Кузьминагай бригада цех соогоо эрхимлээ. Цехэй амжалтануудта үйлэдбэриин түрүүшүүл А. А. Мельников, Д. Д. Дорофеев, Л. Е. Мадагаев, А. А. Смородникова гэгшэд хубитаяа ехээр оруулаа.

Байгша оной март hараhаа ажалаа бригадна гуримаар эмхидхэжэ эхилхэмнай. Салин хүлhэеэ ажалда хабаадалгын коэффициентээр хубаадаг болохобди. Мүнөө энэ хэрэгтэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулжа, шэнэ гуримай ашаар хэды шэнээн ашаг олзо абажа болохо байhанаа багсаамжалан тодорхойлнобди.

А. ГРИНЕВИЧ,
талханай продуктнуудай Заудинска комбинадай цехэй начальник.

ТОШО ХАЛЯАЖА ЭХИЛБЭШЬЕ...

Ториин совхозой Шартахиин отделенидэ сабшалан, поли дээрэ тошо халяажа хүргэхэ зорилготойгоор бүлүүр нэгэ станци haадгүй хүдэлгэгдэжэ байна. СНП 100/70 түхэлэй тус станциин хүдэлмэришэд түрүүшын 10 үдэртэ тэжээлэй ургамалнуудай таригдаха поли дээрэ 10 мянга гаран кубометр тошо халяажа урдибэ. Анатолий Тугаринов, Владимир Парфиненков, Евгений Сукнев гэгшэдэй габшагай hайн ажалые эндэ тэмдэглэхэ шухала. Шартахиин газар уhалагшадай тус звено мелиоратор А. Н. Прокушевай хүтэлбэрилдэг луго-мелиоративна отрядай бүридэлдэ хүдэлдэг юм.

Тэрээнhээ гадна, hаяын үдэрнүүдтэ ажахын нэгэдэхи отделенидэ хоёрдохи бүлүүр станцинь хүдэлмэреэ эхилхэнь. Энэ агрегадай гэшүүд үбэлэй hаранuудта 30 гектар нуга сабшалан уhалха түсэбтэй. Һуниин хүйтэндэ бүлүүр станцияа, Зэдэ голhoo уhа дамжуулха соргонуудые сүм хүргэжэрхихэгүйн тула звеногой гэшүүд ээлжээлэн түхэрээи сүүдхын туршада хүдэлмэрилхэ юм. Тошо халяажа хүргэхэ хүдэлмэреэ эмхитэйгээр эхилбэшье, наг шэбхэ сабшалан, таряаландаа гаргаха ажалдаа анхарал хандуулнагүй. Байгша ондо совхоздо бүхыдөө 8000 тонно наг шэбхэ гаргагдаха зэргэтэй юм. Намартаа эдэнэр бүхыдөө 5000 тонно шэбхэ гаргаха даабаряа оройдоол 3400 тоннодо хүргөө бэлэй. Мүнөө энэ хүдэлмэринь замхашанхай. Даб дээрэ зөөхоор обоологдоhон бэлэн шэбхэ эндэ үгы. Тиимэhээ малай гүүртэ, хонидой отаранuудай газаагуур шэбхэ обоолжо, зөөхөөр бэлэн болгохо хүдэлмэреэ түргэн эмхидхээгүй haa, хабар болотор сабшалан поли дээрэ органическа үтэгжүүлгэ гаргаха түсэбөө сүм бэелүүлхэгүйнь элитэ.

М. ГАЛСАНОВ.

ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ —БҮГЭДЭНДЭ

Выставкын Главна комитедэй заседани февралиин 18-да Москвада боложо, СССР-эй Эдеэ хоолой программа тухай КПСС-эй ЦК-гай майн ба ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр СССР-эй ВДНХ-гай бэелүүлхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэhэн байна.

Һалбари hалбаринуудай павильонууд соо туйлалтануудые харуулхын түлөө харюусалгатай министерствэнүүд болон албан зургаанууд, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, Арадай ажахын туйлалтануудай выставкэ ороной Эдеэ хоолой программын ямараар бэелүүлэгдэжэ байhые үргэнөөр, эдэбхитэйгээр харуулха ёhотой гэжэ элидхэлшэд — Главвыставкомой гэшүүд: СССР-эй хүдөө ажахын министр В. К. Месяц, СССР-эй үрэ жэмэсэй-овощой ажахын министр Н. Т. Козлов, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин машина бүтээлгын гэр hуудалай приборнуудай министр И. Н. Пудков, СССР-эй Госкомсельхозтехникын түрүүлэгшын орлогшо Л. А. Корбут, бусад үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Агропромышленна комплексын тэнсүүритэй hайнаар, нэгэ жэгдээр хүгжэлгые элирхэйлэн харуулhан выставкэнүүд, экспозицинүүд эмхидхэхээр хараалагдана. Үйлэдбэриие тусхай шэглэлтэй болгохо, томодхохо, хүдөө ажахын материальна-техническэ баазые бэхижүүлхэ, шанаржуулагдаhан газарые үрэ түгэсөөр хэрэглэхэ талаар РАПО-гой, түрүү колхоз, совхозуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые олоной дунда нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлгэдэ онсо анхарал хандуулха шухала.

Агропромышленна комплексын эгээн гол шухала асуудалнуудаар семинарнуудые, конференцинүүдые үнгэргэхөөр Главвыставкомой тогтоол дотор хараалагдаа. Хүдөөгэй ажалшадай hуралсал шэнэ машинануудые хүдэлгэжэ туршалгатай, колхоз, совхозуудта ургамалнуудые тарижа ургуулгын индустриальна технологи харуулалгатай холбогдон үнгэргэгдэхэ юм. Тематическа болон hалбаринууд хоорондын хэдэн выставкэ эмхидхэгдэхээр түсэблэгдэнэ.

(ТАСС).

ҮБЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

Ставрополиин таряашад поли дээрэхи хүдэлмэреэ эндэ тэндэ эхилбэ.

Полинуудые хушаhан саhан хүнжэлые февралиин нарак түргэн хайлуулаа. Газарай хүрьhэн hуниндөө хүроод, үдэрэй дулаанда hалхяар үлеэгдэшэнэ. Тиимэhээ тэрээнhээ болгоомжолхо хүдэлмэри эршэтэйгээр хэгдэнэ.

Кубаниин наруули нуга голнуудаар хабарай эртын тарилга эхилбэ.

Крымэй, Абинска, Северскэ, Анапска районуудай механизаторнууд тарилгынгаа агрегадуудые поли дээрэ гаргаба. Тиин горох, обёос болон олон жэлэй ногооной үрэhэн таригдаба.

Газар хахалжа байhан механизаторнууд техникээ үеэ халаанда хүдэлгэнэ.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫЕ УГТУУЛАН

КРАСНОДАР. Кубаниин таряашад февраль hарын наруули дулаахан үдэрнүүдые hамбаашалжа, хабарай тарилгын хүдэлмэри улам эрмэдхэжэ байна. Жэшээнь, Павловска районой «Советская Россия» колхозой Г. Шаровай, В. Дмитриецкын хүтэлбэрилдэг механизаторнуудай звенонууд хэдэн зуугаад гектарай полинууд дээрэ кориандрын, обёосой, ешмээнэй, орооhон болгогдохо горохой үрэhэ богони болзор соо газарай хүрьhэндэ шэнгэбэ.

ЧЕРНОВЦЫ. Черновицка областиин ажахынуудай тусхай шэглэлтэй бригаданууд сабшалангайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар эрдэмтэд болон мэргэжэлтэдэй дурадхалнуудые бэелүүлжэ захалба. Эдэ талмайнууд дээрэhээ бургааhа мүшэр, болдог дошо hалгаагдана, үтэгжүүлгэнүүд оруулагдана. Тиигээд тэдээн дээрээ ногоо тарина. Таряашад «Сельхозхимиин» подразделенинүүдтэй, хүдөө ажахын авиациин экипажнуудтай нягта холбоо барисаатайгаар хүдэлнэ.

ЧЕЛЯБИНСК. Областиин таряашад 1 миллион гектар дээрэ саhа хахалба —энэнь бүхы тарилгын талмайн хахадhаа үлүү хубинь болоно. Кизильскэ, Октябрьска болон Уйска районуудай түрүү ажахынуудта халаанай бригаданууд байгуулагдажа, трактор машинануудайнгаа мотоорые зогсоонгүй, сэхэ поли дээрэ ажалаа нэгэ нэгэндээ тушаалсана. Энээнэй ашаар шииг нойто бариха хүдэлмэри ябуулагдана.

СТЕПАНАКЕРТ. Нагорно-Карабахска автономито областиин ажахынуудай механизаторнууд бүхы плугууд, культиваторнууд болон сеялкэнүүдээ заhабарилха хүдэлмэреэ нёдондо жэлэйхиhээ долоон хоногоор урид дүүргэбэ. Бүхы оньhото техникэнь hайн шанартайгаар заhабарилагдаа. Орооhото болон силос хуряалгын комбайнуудые заhабарилха хүдэлмэри мүн лэ эршэмтэйгээр ябуулагдана.

ОРЕЛ. 500 гаран оньhожоруулагдамал отряд нютагай үтэгжүүлгэнүүдые областиин полинууд дээрэ гаргажа байнхай. 1,5 миллионhоо дээшэ нютагай үтэгжүүлгэнүүд гэхэ гү, али нёдондо жэлэй февраль hарын тэн үеынхидэ орходоо 500 мянган тонноор үлүү ехэ үтэгжүүлгэ хээрэ гаргагдаба.

ОШ. Киргизэй урда хубидахи Сузакска районой механизаторнууд олон жэлэй ногоо тарижа захалба. Хаа хаанагүй комплексно отрядуудай хүдэлмэри хоёр халаанаар эмхидхэгдээ.

ДУШАНБЕ. Таджикистанай урда районуудай колхоз, совхозууд тутова модо ехээр hуулгана. Тэдэниие харгын далан дээгүүр, уhалуурнин hубаг каналнуудые зубшуулан хлопогой полинуудай захаар тарина. Байгша ондо республика дотор 4 мянга шахуу модон hуулгагдахаар хараалагдана.

ВЛАДИВОСТОК. Приморьин хизаарай Хорольско районой «Рассвет» совхоздо орооhото ургамалнуудай үрэhэ хүрэнгые сэбэрлэхэ, хадагалха комплексно пункт баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба. Эндэ тусхай түхеэрэлгэнүүдэй туhаламжаар орооhо таряан тарилгын шанарта хүргэгдэнэ.

(ТАСС).

БРИГАДНА ГУРИМДА—ҮРГЭН ХАРГЫ

АНХАРАГТЫ: ТҮРҮҮ ОНОЛ АРГА

Ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлэн, үйлэдбэриин ашаг үрые һайжаруулхын тула шэнэ, бригадна гурим үргөөөр нэбтэрүүлэн хэрэглэхэ шухала гээд КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүд дотор онсо тэмдэглэгдэһэн байха юм. Тиин Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинатда 1981 онһоо эхилжэ шэнэ гуримда бригаданууды оруулха талаар хүдэлмэри ябуулагдажа эхилээ һэн. Нэн түрүүн 1981 ондо комбинадай 930 хүдэлмэришэдые бригадна гуримда оруулха түсэб табигдажа, хүдэлмэриие инженерно талаһаань хангалгын, салин хүлһэнэй, түсэблэлгын ба тоо бүрилгын, олон мэргэжэл хүдэлмэришэдэй шудалгын асуудалнууд шэнжэлэгдэһэн байха юм.

Шэнэ гуримаар бригаданууд эмхидхэгдэхэдэ, ажалайнь дүн гүйсэд бүтээһэн продукциин хэмжээгээр сэгнэгдэхээр хараалагдана. Бригадын гэшүүдэй тоо ажалые эмхидхэлгын нормоор, продукци бүтээхэдэ хэрэгтэй ажалай хэмжээгээр тодорхойлогдоно. Мүн бригада эмхидхэхэдээ, тэрэнэй гэшүүдэй сугтаа хүдэлхэ эрдуратай байһые хараха дахаа, зан абаряарнь, дурашэ шадабаряарнь таарулдуулха шухала. Эндэ мэргэжэлэй гүйсэд шудалаагүй залуушуулые дүршэлтэй бэрхэ хүнүүдтэй нэгэдүүлэн табиха хэрэгтэй бшуу.

Нэн түрүүн шэнэ гуримаар хүдэлхэ бригадануудые эмхидхэхэдээ бригада тухай дүрим зохёогдон, бригадын соведүүд эмхидхэгдэжэ, бригадирнууд һунгагдаа. Удаань һара, квартал, жэл бүхэнэй түсэбүүд табигдаһан байна. Эдэ түсэбүүд гаргагдаһан продукциин хэмжээе, ажалай бүтээсын дээшэлүүлэгдэхые, түүхэй эд, материал ашаглалгые харалха ёһотой. Мүн тиихэдэ бригада бүхэнэй салин хүлһэнэй, урмашуулгын фондынууд баталагдана. Эдэ бүгэдэ бригадын ажалай паспортда оруулагдаг юм.

Мүнөө шэнэ гуримаар хүдэлхэ бригадануудые эмхидхэлгэ, тэдэнэй ажалые хинаан хүтэлбэрилхэ тухай комисси комбинадта бии болгогдонхой юм. Энэ комиссиин гэшүүд комбинадай ахамад инженер толгойлдог. Тиин түс комиссиин үүсхэлээр бригадна гурим нэбтэрүүлхэ асуудалаар инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй тухай һуралсал эмхидхэгдэһэн байна. Энэ жэлдэ мүн лэ энэ асуудалаар мастернууд, бригадирнууд болон мастерай туһалагшанартай нимэ һуралсал үнгэргэгдэхэ юм.

1983 оной эхинэй байдалаар, комбинадта 64 бригада шэнэ гуримаар хүдэлнэ. Эндэ 815 хүн тоологдоно гэхэ гү, али энэмнай комбинадай хүдэлмэришэдэй 37 процент болоно. Энэ хүдэлжэ байһан бригадануудай түрүүшын дүй дүршэл тухай тобшолол хэжэ хөөрэмөөр ха.

Бригадануудай гэшүүдэй салин хүлһэн ажалай эсэсэй дүнгөөр түлэгдэдэг юм. Хамтын салингай нөөсэ бригадын гэшүүдтэ ажалда хабаадаһанайнь коэффициентээр хубааригдана. Эгээ ехэ коэффициентнь 2, эгээ баганьнь — 0,1. Хүн бүхэнэй ажалда хабаадаһанай коэффициентые һара бүхэндэ бригадын совет тодорхойлдог. Гадна бригадын совет хадаа коллектив доторхи журам сахиха, ажалай бүтээсые али болохо арга дээшэлүүлхэ хэрэгые онсо анхардаг байна. Бригадын соведэй шиидхэбэринүүд коллективэй гэшүүд заатагүй дүүргэхэ уялгатай.

Бригадна гуримаар хүдэлхэдэ, урдынхиһаа жэшээгүй ехэ ашаг үрэтэй байһые бүхы шэрдэлгын үйлэдбэридэ эмхидхэгдэһэн бригадануудай ажалай дүнгүүд дээрэ баримталан харуулжа болоно. Эндэ зургаан комплексно бригада шэнэ гуримаар хүдэлдэг болоһоор хоёр жэл үнгэрбэ. Урдань 8 хүнэй дүүргэдэг ажалые мүнөө эндэ 6 хүн хэжэ байна. Ажалайнь бүтээсэ 27 процентээр һайжараа. Продукциин шанаршье 0,2 процентээр дээшэлээ. Бэе бэеэ халан хүдэлдэг болоһон, ажалайнь эмхидхэлшье гуримшаһан байха юм. Бригадын гэшүүдэй салин хүлһэн 12 процентээр дээшэлһэн байха юм.

Мүн бүд нэхэлгын станогуудые заһабарилдаг слесарьнүүдэй бригада шэнэ гуримаар хоёр жэл хүдэлбэ. Урдань эндэ дүрбэ-дүрбэн хүнтэй 4 бригада байһан һаа, 1981 ондо нэгэ томодхогдомол бригада эмхидхэгдэжэ, нэгэ нарядта оруулагдаһан юм. Мүнөө бригадын гэшүүдэй салин хүлһэн дээшэлжэ, заһабариин шанаршье һайжараа. «Эрхим» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр заһабарһан тушаагдаһан түхеэрэмжэнүүдэй тоо 5,6 процентээр олошороо.

Энэ мэтээр шэнэ гуримаар хүдэлдэг бригадануудай ажалай дүнгүүдые тоолобол олон. Тиимэһээ энэ гуримай ашатай, туһатай байһые мэдэрһэн хүдэлмэришэдтэ ойлгожэ үгэхэ гэһэн зүйлтэй ха.

В. ПАВЛОВ, бүд нэхэлгын цехэй мастерай туһалагша:

—Манай бригада предприятиин соогоо эгээл түрүүшүүлэй тоодо нэгэ нарядаар хүдэлжэ эхилһэн юм. Тэрэ гэһээр хоёр жэл шахуу болобобди. Бригададамнай 12 хүн хүдэлнэ. Шэнэ гуримаар хүдэлхэдөө, богонёор хэлэбэл, бригада эбтэй нэгэ бүлэ болоно. Нарин шанга журамай хажуугаар хүн бүхэнэй эдэбхи дээшэлнэ. Бригадирай үүргэ ехэ болоно. Мүнөө мастер бэшэ, харин бригадир хүн бүхэндэ даабари үгэдэг, бүтээһэн ажалайнь дүн сэгнэдэг болонхой. Манай бригадир В. С. Шубина хүдэлмэришэдтөө хүндэтэй, нарин бэрхэ хүн.

Һураһан, дадашаһан гуримаа сагай дары орхихо гээшэ нэгэ доро бүтээхэдэггүй. Нэгэ нарядаар түрүүлэн хүдэлдэг болоходоо, «һанаа аяар, һали-боли хүдэлөөшье һаа хамаагүй, хамтын хүсөөр расалдашана бээзбди — наряд хааха хэрэгтэй ха юм» — гэжэ һанаһан заримашуулшье олдоол һэн бээзэ. Тиимэ зониие бригадынгаа соведтэ шүүмжэлжэ, ажалдаа хабаадалгынь коэффициентые бага болгообди. Һүхэдэй һэшхэл, хамтын шүүмжэлэл гээшэ юунһээшье үлүү хиналта ха юм—нарин журамтай бологдоо.

Мүн тиихэдэ бригада доторхи мурысөөмнай эршэдээ. Нүхэдһөө гээгдэхэгүн, хамтынгаа амжалтын түлөө тэмсэхэ, хани нүхэсэлөөрөө, туйлалтаараа омэгорхохо мэдэрэл бултанда түрөө гээшэ ха. Бэе бэеынгээ мэргэжэл шудалжа, бэе бэеэ халан хүдэлдэг болообди.

М. ФЕТИСОВ, ноһоной холисын цехэй начальник:

—Мүнөө манай утаһа ээрэлгын цехтэ табан бригадада 80 хүн шэнэ, бригадна гуримаар хүдэлнэ. Энэ хадаа ноһоной холисо бэлдэгшэд ба ноһо һамнадаг аппарадуудай операторнууд юм. Шэнэ гуримда орохын тула бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэрэгтэй болоо һэн. Партийна, профсоюзай организацинууд ехэ нүлөө үзүүлээ.

Мүнөө бригаданuудай хүдэлмэриин дүнгүүдые харахада, бригадын соведэй, бригадирай үүргэ тон ехэ болоно. Тэдэнэй үгэеэ ойлголсон, нэгэ һанал, зорилготойгоор хүдэлбэл, заатагүй амжалта туйлагдахаар. Ямаршье — үйлэдбэриин технологиинишье, ажалай журамайшье—асуудалнууд бригадын совет дээрэ зүбшэгдэдэг болонхой.

Шэнэ гуримаар, нэгэ нарядаар хүдэлхэ бригадануудые эмхидхэхын хажуугаар бидэ энэ гуримые наринжуулхые оролдонобди. Тиигэжэ бригаданuудай бүридэлые наринаар тодорхойлхо, салин хүлһэнэй түлбэриие бодомжолхо хэрэг гарана. Мүн шэнээр эмхидхэгдэһэн бригаданuудта экономическа, инженерно туһаламжа хүргэгдэнэ.

Гүйсэд дүнгүүдые согсолжорхихонь үшөөл эртэ. Гэбэшье энэ гуримай ашаг үрэтэй байһаниинь элитэ болонхой. Ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлээ, салин хүлһэншье ехэ болоо. Хүдэлмэриин саг һайнаар ашаглагдана. Эмхидхэлэй, техническэ шалтагаанаар һаатаха ябадал эрид үсөөрөө.

Саашадаа энэ гуримые улам наринжуулан хэрэглэхэ хэрэгтэй.

* * *

Шэнэ, бригадна гуримаар ажалаа эмхидхэлгын ашаг үрэнь ехэ гэжэ нарин сэмбын комбинадайхид ойлгонхой. Энэ жэлдэ бүхы хүдэлмэришэдэйнгөө 70 процентые нимэ түрүү гуримаар хүдэлгэдэг болгохо гэһэн зорилго комбинадай коллектив урдаа табижа, 1983 онойнгоо социалис уялганууд дотор бэшэнхэй.

Гэбэшье нимэ бригадануудые толгойлхо бригадирнуудай хомордоһонһоо, бригадын гэшүүдэй мэргэжэл багатай байһанһаа шалтагаалан, энэ түрүү гуримые нэбтэрүүлгэ удаарна. Мүн онһон түхеэрэлгэнүүд хангалтатай һайнаар үшөөл хүдэлгэгдэнэгүй, түүхэй эд элдэб материал болон детальнуудаар хангалгын таһалдашаха ушар олон.

Тиимэһээ ажалай шэнэ гуримда шэлжэн орохын тула бүхы албануудай хүдэлмэрине жэншэдгүй нарин болгохо, бригадирнуудай һуралсал эмхидхэхэ, шэнэ бригадануудай мурысөөнэй гурим зохёохо шухала байна.

Д. ДАШИЕВ.

Дайнай ветеран, КПСС-эй гэшүүн Доржо На Дугаров луговодоор Хяагтын районой Худэриин үнинэй хүдэлдэг. Тэрэ Ботхон гэжэ газарта сабшалангай газартай юм. Дүй дүршэлөөр ба үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриһөө 59 центнер үб жа абаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үнинэй луговод, Худэриин Соведэй депутат Д. Н. Дугаров.

С. БАЛДУЕВА

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРБАДАХИ ЗАРЛАЛАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ҺУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ ТАЛААР МУХАР-ШЭБЭРЭЙ РАЙОНОЙ МУХАР-ШЭБЭРЭЙ ҺУНГУУЛИИН 126-дахи ОКРУГОЙ ҺУНГУУЛИИН ОКРУЖНОЙ КОМИССИИН БҮРИДХЭЛ БАТАЛХА ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Хуулиин 23-дахи, 24-дэхи, 26-дахи, 57-дохи статьянуудта үндэһэлэн, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум нигэжэ **тогтообо:**

Буряадай АССР-эй арбадахи зарлалай Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ талаар Мухар-Шэбэрэй һунгуулиин 126-дахи округой һунгуулиин окружной комиссие удаадахи олониитын организацинууд болон ажалша коллективүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридүүлэн баталха:

Комиссиин түрүүлэгшэ **Ревенский** Сидор Григорьевич—гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай Мухар-Шэбэрэй районно организациһаа.

Комиссиин түрүүлэгшын орлогшо **Бертунов** Михаил Витальевич — «Родина» колхозой колхознигуудһаа.

Комиссиин секретарь **Ким** Людмила Алексеевна—Мухар-Шэбэрэй районно коммунис организациһаа.

Комиссиин гэшүүд:

Ахмадулина Анна Ивановна—Хара-Шэбэрэй дунда һургуулиин багшанар болон техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

Варфоломеев Сергей Моисеевич — «Коммунизм» колхозой колхознигуудһаа.

Калашникова Анна Семеновна — «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй Мухар-Шэбэрэй ПМК-гай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай коллективһээ.

Коденева Надежда Ильинична — «Родина» колхозой колхознигуудһаа.

Крюкова Галина Алексеевна — Мухар-Шэбэрэй хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын үйлэдбэриин управлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай коллективһээ.

Матвеева Надежда Васильевна — «Ленинэй зам» газетын редакци болон Мухар-Шэбэрэй районно типографиин хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай коллективһээ.

Миронов Илья Степанович —ВЛКСМ-эй Мухар-Шэбэрэй районно организациһаа.

Федоров Анатолий Дмитриевич — «Родина» колхозой колхознигуудһаа.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1983 оной февралиин 18.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРБАДАХИ ЗАРЛАЛАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ҺУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ ТАЛААР УЛААН-ҮДЫН РАЙОНОЙ ИВАЛГЫН ҺУНГУУЛИИН 156-дахи ОКРУГОЙ ҺУНГУУЛИИН ОКРУЖНОЙ КОМИССИИН БҮРИДХЭЛ БАТАЛХА ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Хуулиин 23-дахи, 24-дэхи, 26-дахи, 57-дохи статьянуудта үндэһэлэн, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум нигэжэ **тогтообо:**

Буряадай АССР-эй арбадахи зарлалай Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ талаар Ивалгын һунгуулиин 156-дахи округой һунгуулиин окружной комиссие удаадахи олониитын организацинууд болон ажалша коллективүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридүүлэн баталха:

Комиссиин түрүүлэгшэ **Подзорова** Людмила Ивановна — Улаан-Үдын районно коммунис организациһаа.

Комиссиин түрүүлэгшын орлогшо **Митюков** Константин Михайлович — Буряадай хүдөө ажахын эрдэмшэнжэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

Комиссиин секретарь **Шункова** Галина Михайловна — ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын районно организациһаа.

Комиссиин гэшүүд:

Войтович Людмила Алексеевна — Буряадай республиканска агрохимическэ лабораториин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

Егорова Елена Николаевна — Госбанкын Ивалгын отделениин хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

Жукова Валентина Петровна — «Бурятводстрой» гэжэ барилгын управлениин Ивалгын ПМК-гай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай коллективһээ.

Квакин Геннадий Васильевич — хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Улаан-Үдын районно организациһаа.

Кравцов Геннадий Макарович — Ивалгын гидромелиоративна техникумэй багшанар, алба хаагшад ба һурагшадай коллективһээ.

Ламхынова Галина Банзаровна — гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Улаан-Үдын районно организациһаа.

Малакшинов Николай Макед онович — Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба алба хаагшадай коллективһээ.

Нимаева Альбина Аюшеевна — Ивалгын больницын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллективһээ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.

1983 оной февралиин 18.

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММА — БҮГЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭГ

ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБ—ХУУЛИ

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ПРОДУКТНУУДЫЕ ХУДАЛДАХА КОНТРАКТАЦИИН ДОГОВОР БАТАЛАЛГА ТУХАЙ

САГАЙНГАА уларилай талаар үнгэрһэн жэл тиимэшье эрхим һайн байгаа гэхын аргагүй. Зарим нютагуудта хабар эртэ гандуу байгаад, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ, ургаса хуряалгын үедэ хура бороо үлүүсэ ехэ орожо, бага бэшэ бэрхэшээл ушаруулаа.

Хэды тиимэ байбашье һаань, КПСС-эй XXVI съездын, партиин ЦК-гай майн Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бүхы совет арадтай хамта республикын хүдөөгэй ажалшад эршэтэй шангаар ажаллажа, ойн баярай жэлдэ бүхы дээрээ муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлаа. Ороһо таряа, витаминтай ногооной гурил, һү, үндэгэ, нооһо, малай арһа бэлэдхэхэ талаар урид баталагдаһан договорой уялгануудые олонхи колхоз, совхозууд амжалтатайгаар дүүргээ һэн. Мүн энээнһээ урда жэлэйхитэй сасуулхада овощ, малай, шубуунай мяханшье һураггүй ехэ худалдагдаа.

Шэнэ 1983 ондо хүдөө ажахын бүхы продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбэй баһал һайнаар дүүргэгдэхын тула мүнөө үедэ колхоз, совхозууд бэлэдхэлэй организацинуудтай заншалта контрактациин договорнуудые баталжа байна.

Контрактациин ёһоор договор баталха гээшэ ямар удхатайб гэхэдэ, энэнь нэгэ талаһаа ямар ажахыда хэды шэнээн продукци үйлэдбэрилэгдэжэ, хэды шэнээниинь гүрэндэ худалдагдаха ёһотойб гэһэн гүрэнэй захил-даабари болоно. Нүгөө талаһаа хэлсээ баталһан колхоз, совхоз бүхэн тэды шэнээн продукци абажа, тэды шэнээниень гүрэндэ худалдахабди гэһэн уялга бэедээ даажа абана.

Эгээл тиимэһээ нёдондо колхоз, совхозууд болон бэлэдхэлэй организацинуудай хоорондо контрактациин хэлсээ баталха, тэрэниие бэелүүлхэ үедэ бэрхэтэй ямар асуудалнуудай гараһан тухай эндэ хэлэхэ хүсэл түрэнэ. Юуб гэхэдэ, тэрэ дутагдалнууд мүнөө жэлдэ дабтагдаха ёһогүй.

Хэдэн жэшээ, баримтануудые дурдая. Үнгэрэгшэ жэлдэ олохон районууд таряанай бараг һайн ургаса абаад, республика бүхыдэнь 79,9 мянган тонно таряа гүрэндэ худалдажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һэн. Тиигэбэшье обёос худалдаха түсэб оройдоол 35 процент, обёосой сортовой үрэһэ бэлэдхэхэ даабари миил 2 процентдэ хүргэгдөө.

Тэрэшэлэн урзанда жэлэйхиһээ зарим тэды ехэ овощ ургуулагдаашье һаа, огородой эдеэ гүрэндэ худалдаха даабари 75 процент дүүргэжэ, аяар 14 район договорой ёһоор абаһан уялгануудаа бэелүүлжэ шадаагүй. Илангаяа помидор, свёкло худалдаха гүрэнэй түсэб ёһоор дүүргэгдээгүй. Тэды янзын овощ ургуулжа тушаахабди гэжэ договор соогоо бэшэһэншье һаа, зарим ажахынууд бэлэн мүртэйень хаража, гол түлэб капустаар лэ түсэбөө дүүргэдэг байха юм. Үнэндөө, элдэб янзын овощ ургуулжа, тэды шэнээн ургаса абахабди, гүрэндэ худалдахабди гэжэ ажахынуудай договор соогоо бэшээд, тэрэнээ дүүргэхэгүйдэнь гүрэндэ ехэхэн хохидол ушаруулагдана, хүн зониие хэрэгтэй овощоор нэгэ жэгдээр хангаха хэрэгтэ бэрхэшээл тохёолдоно гэжэ мүнөө контрактациин договор баталхадаа, ажахын хүтэлбэрилэгшэ, мэргэжэлтэ бүхэн һанаандаа оруулха ёһотой.

Үнгэрһэн жэлдэ Мухар-Шэбэрэй, Хойто-Байгалай, Бэшүүрэй, Зэдын, Хяагтын, Ахын, Улаан-Үдын районуудай ажахынууд мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ бэлэй.

Гэхэтэй хамта эдеэ хоолой зүйлнүүдые ехээр, һайн шанартайгаар абаха түрүү онол арганууд ажахынуудта үшөөл хангалтагүй муугаар хэрэглэгдэнэ. Илангаяа адууһа малай ашаг шэмэ бага байһаар. Жэшээлхэдэ, Кабанскын райондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2347 килограмм һүн һаагдаад, гүрэндэ тушаагдаһан үхэр бүхэнэй шэгнүүрэй 351 килограммда хүргэгдөөд байхада, Баргажанай районой ажахынуудта үнеэн бүриһөө миил 1223 килограмм һүн абтаа. Үхэр бүхэниинь 288 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаагдаа. Зэдын, Яруунын районуудай колхоз, совхозууд баһал жэжэ, шэгнүүр багатай мал гүрэндэ худалдаа.

Гүрэнэй стандартын эрилтэдэ хүрэмөөр, һайн шанартай продукци гүрэндэ худалдаха гээшэ ажахы бүхэнэй гол уялга мүн. Энэ талаар эрхим жэшээ харуулдаг ажахынуудшье үсөөн бэшэ. Бэшүүрэй районой «Победа» колхоз үхэр бүхэниие 350 килограмм шэгнүүртэйгээр мяханда тушаагаа. Бэлэдхэлэй пунктда оруулагдаһан һүнэйнь 95,6 процентнь нэгэдэхи сортоор абтаа. Ажахы гүрэнэй бэлэдхэлэй организацитай баталһан договороо тоогой, шанарайшье талаар сүм дүүргээ юм. Бэшүүрэй, Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Охин-Булагай, Хандалын, «Пригородный» совхозууд, Мухар-Шэбэрэй районой «Искра», Сэлэнгын районой «Эрдэм» колхозууд шэгнүүр ехэтэй, тарган үхэрнүүдые мяханай комбинадта оруулаа.

Тиигэбэшье зарим ажахынуудай жэжэ, туранхай үхэр, хонид, гахайнуудые мяханда олоор тушаадаг дээрэһээнь бүхыдөө гүрэндэ мяха худалдалгын хэмжээн бага болоо. Энэнь гахай, шубуудые үсхэбэрилдэг ажахынуудташье сэхэ хабаатай.

Жэшээлхэдэ, 1982 ондо колхоз, совхозууд гахайн мяха гүрэндэ худалдаха договорно уялгаяа 85 процент, шубуунай мяха — 98 процент дүүргэһэн байна. Гахайн болон шубуунай мяха жэлһээ жэлдэ ехээр худалдадаг суутай Кабанскын районшье уялгаяа бэелүүлжэ шадаагүй. Хэрбээ гахайн поршоонхо олоор абажа, һайнаар түлжүүлээд, шахаад, мяханда тушаабал, тахяа, нугаһанай дальбарганuудые олоор дэгжээжэ, һайса эдеэлүүлбэл, богони болзорто ехэ мяхан абтаха зэргэтэй.

Ажахынууд хоорондын хамжаанай комплекснуудта үхэрнүүдые олоор байлгажа, түрүү технологиин ёһоор шахан таргалуулха, мяха ехээр абаха, гүрэндэ элбэгээр худалдаха арга бии. Теэд нёдондо республика дотор ажахынууд хоорондын комплекснуудта бүхыдөө 10 гаран мянган үхэр шахагдажа тушаагдахада, тэдэнь тус бүридөө 330 килограмм татаа гэхэ гү, али бүхыдөө мяханда тушаагдаһан малай миил 21 процентнь болоно. Энэ үшөөл бага гээшэ. Гадна комплекснуудта үхэр бүхэнэй шэгнүүрые адагынь 350—370 килограммда хүргөө һаа, хэды ехэ нэмэлтэ мяхан үйлэдбэрилэгдэхэ гээшэб.

Олохон ажахынуудай үнеэдһээ һү багаар һааха һаа гадна, муу шанартай, тоһолиг багатай сагаан эдеэ гүрэндэ худалдадаг дээрэһээнь гүрэндэ, ажахынуудта өөһэдтэньшье ехэхэн хохидол ушаруулагдана. Үнгэрһэн жэлдэ бүхыдөө 194 тонно һүн гашалһан, муу шанартай байжа, колхоз, совхозуудта һөөргэнь бусаагдаа. Тэрэ тоодо Баргажанай, Загарайн районуудай ажахынуудай тушааһан нилээд ехэ һүн муу шанартай байжа, тоһоной заводуудта абтаагүй, бусаагдаа. Улаан-Үдын районой ажахынуудай тушааһан һүнэй 416 тоннонь тоһолигоор тон доогуур байгаад, түсэбэй дүүргэлтын тоодо оруулагдаагүй.

Хурамхаанай, Баргажанай, Яруунын, Улаан-Үдын районуудай олохон ажахынууд муу шанартай һү тушаана.

Үүсэлгэдэһэн, үбшэлжэ гарзалһан малай арһа хуулажа абаха, һайнаар хатаажа тушаадаг болохо тухай үнинэй хөөрэлдөөн болодог. Теэд урданай дутагдалнууд үшөөл усадхагдаагүй. Малай арһа муугаар үбшэжэ, гутаадаг, ёһоор хэдагалангүй үжөөдэг, хаядаг баримтанууд Зэдын, Хурамхаанай, Ахын районуудта олон үзэгдэһөөр. Гансахан энээнһээ ажахынууд бүхыдөө 5 мянган түхэригэй яла түлэхэ баатай болоо.

Хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха түсэбтэ даабаринуудые заатагүй дүүргэхын тула түбхын түрүүн гүрэнэй бэлэдхэлэй гурим журамые наринаар сахиха хэрэгтэй. Сагай уларилай бэрхэшээлһээ гү, али ондоошье шалтагаанаар али нэгэ ажахын түсэбөө дүүргэхэнь бэрхэтэй болоод байгаа һаань, тон наринаар хаража үзэхэ, хайшан гээ һаа, договоройнгоо даабарие бэелүүлхэ аргатайб, ямар ажахынь түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ шадахаб гэжэ һайнаар шэнжэлхэ шухала. Үнэндөө, зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд бэеынгээ амарые хараад, районой дунда зэргын хэмжээндэ хүрэбэлнай болоо гээд, продукци түсэбһөө гадуур худалдангүй үнгэрхэ, контрактациин договорой уялгыешье дүүргэнгүй гарасалдахые һэдэдэг байна. Гүрэнэй бэлэдхэлэй болон шалгалтын органууд тэдэнэй урда шанга эрилтэ табидаггүйнь харамтай. Тиигэжэ олохон ажахынууд яһала арга боломжотой байбашье, контрактациингаа договорые дүүргэнэгүй. Үнгэрһэн жэлдэ 46 ажахы ороһо таряа гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргээгүй. Мүн 44 ажахы—хартаабха, 71 ажахы—овощ, 55 ажахы—мяха, 42 ажахы—һү худалдаха договорно уялгаяа дүүргээгүй һалаа.

Сэхыень хэлэхэдэ, адууһа малаа үхэл гарзада олоор оруулаагүй, доторой хэрэгсэлдэ һү, мяха ехээр гаргашалаагүй, ургасаяа гээлтэгүйгөөр абаа һаа, тэдэ ажахынуудай олонхи түсэбөө дүүргэхэ гүйсэд аргатай һэн. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй районой «Восточные Саяны» колхоз гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 60 центнерээр дутуу дүүргэһэн аад, доторой гаргашада, ондоо тэшэнь аяар 258 центнер мяха гаргашалаа гэхэ гү, али тогтомол лимидһээ хоёр дахин ехэ мяха үрилтэ хоролтодо оруулаа.

Колхоз, совхозууд бүхыдөө гүрэндэ худалдаха мяханай 7,1 процентһээ ехэ бэшыень ажахын доторой гаргашада, ниитын эдеэ хоолдо, хүдэлмэришэдтөө худалдалгада гаргашалха нарин лимидтэй юм. Теэд нёдондо ажахынууд энээндэ 5300 тонно мяха гаргашалаа гэхэ гү, али лимидһээ холо үлүү гаргаа. Илангаяа Хэжэнгын, Хориин, Хурамхаанай районуудай совхозууд, лимидһээ гадуур мяха ехээр гаргашалаа. Хэжэнгын районой «50 лет Октября», Худанай совхозууд, Загарайн районой Онохойн совхоз, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ худалдаһан мяханай аяар 30—39 хүрэтэр процентые ажахын доторой хэрэглэмжэдэ гаргашалжархёо.

Иигээд ерэхэдээ ажахынуудта продукци яһала абтабашье, тэрэнэй нилээд ехэ хубинь гүрэнэй нөөсэлгэдэ оруулагдангүй һалгаагдана бшуу. Тиигэжэ гүрэнэй түсэбэй бүхы дүүргэлтэдэ бэрхэшээл тохёолдуулагдана.

Ургуулагдаһан, абтаһан продукциин гээлтэ хоролтогүйгөөр гүрэнэй амбаарта оруулагдахын, һайнаар болбосоруулагдахын тула колхоз, совхозуудта ошожо, тэрэниие байра дээрэнь тушаажа абадаг, бэлэдхэлэй организацинуудай транспортаар зөөдэг болохо тухай КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд соо онсолон заагданхай.

Гэбэшье энэ шухала хэрэг республика дотор үшөө хүсэндөө хүргэгдэнэгүй. Нёдондо мяханда тушаагдаха малай 17 процентнь, һүнэй—37, овощой —48 процентнь лэ байра дээрэ абтаһан, бэлэдхэлэй организацинуудай транспортаар зөөгдөө. Энэмнай тэдэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, түлөөлэгшэдэй эдэбхи үүсхэл багатайгаар хүдэлһэнһөө болоо.

Харин байгша ондо 6 мянган тонно хартаабха, 10 мянган тонно овощ, 20 мянган тонно һү, 5 мянган тонно мяха ажахынуудта ошожо, байра дээрэнь тушаажа абаха, өөһэдын транспортаар зөөхэ гэһэн даабари бэлэдхэлэй организацинуудта үгтөө. Энэ жэлдэ 40 ажахы хонидойнгоо нооһые ПОШ-ой фабрикада сэхэ

ИВАНОВО-ФРАН ОБЛАСТЬ.

ТАСС-ай фотохр

Соведүүдэй хүдэлмэри

ЛОНОЙ ХҮСӨӨР

-Байгалай районно Со- гүйсэдком сельскэ бо- поселково Соведүүдэй рилхы тушаалтанай лай түсэб үнгэрэгшэ й hунгалтын удаа hэн. Райсоведэй дэр- г үргэлжэ хүдэлхэ се- нээжэ, тэндэ гүйсэд- болон саг үргэлжын инуудай, депутадуудай д ба постнуудай үял- ай асуудалнуудые шу- гэжэ хараалагдаhан Тиихэдэ хуулинуу- удалха, социалис мү- эмхидхэхэ, гүрэнэй сахиха, ажалшадай үдгэй хүдэлмэри гэхэ мэтэ асуудал- анхарал хандуулагдаа

үү Соведүүдэй хүдэл- удалха талаар үнгэр- г нүүдэл семинарнууд а аша туhатай юм. нэгэ ээлжээтэ семинар поселково Совед- хан болобо. Районой сельскэ ба поселково үдэй түрүүлэгшэнэр рстарьнууд эндэ суг- саг үргэлжын комис- ай, депутадуудай бү- ба постнуудай хүдэл- ажа эмхидхэхэ тушаа олтой хөөрэлдөөн бо-

семинарые нээхэдээ, эдэй гүйсэдкомой тү- шэ Ч. А. Цыренов й экономическа ба со- а хүгжэлтын комплекс- эб, тэрэниие бэелүүл- нютагай Соведүүдэй ар үүргэ тухай тог- Районой харьяата га- рэ байдаг барилгын уд гэр байра- социально-соёлой ба- уудые хэр зэргэ бод- барилгашадай hай- жаллаха, амарха, hуу- байдалыень зохидоор тушаа тэдэнэр орол- гаргана гэhэн асуу- дые шиидхэлгэдэ Со- тэрэнэй гүйсэдко- нэй түрүүн хабаадаха ай.

Соведэй гүйсэдкомой арь Л. И. Кобелева гэлжын комиссинуу- ал ябуулга тухай дэл- ыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Комиссинуудай хүдэлмэ- элэй жэлүүдтэ нилээд жээ гэжэ тэрэ зна- даань семинарта ха- шад саг үргэлжын ко- уудай хүдэлмэри ту-хай hанамжануудаа хэлэбэ. Тоннельнэ поселково Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Л. М. Бочарова Соведэй сессинүүд дээрэ бэлдэгдэhэн бүхы асуудалнуудай 70 процентнь Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдөө гэжэ тэмдэглээ. Тэдэ комиссинуудай заседанинууд дээрэ шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг болоо. Жэшээлхэдэ, Соведэй депутат Т. Н. Окишевагай хүтэлбэрилдэг саг үргэлжын комисси ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта ариг сэбэрые сахиха, шэнэ спорткомплексын дэргэдэ хүүгэдэй спортивна hургуулиин филиал нээхэ тухай асуудалнуудые шиидхэлсэhэн байна. Депутат О. Л. Камышенцевагай хүтэлбэрилдэг арадай гэгээрэлэй, соёлой талаар, депутат А. Г. Кузнецовой хүтэлбэрилдэг барилгын, транспортна ба хэлхэсэ холбооной талаар саг үргэлжын комиссинууд илангаяа hайнаар хүдэлнэ. Залуу хүдэлмэришэдэй hургуулиин, автобусуудай ябадаг маршрудай, хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалтын комбинадай, магазинуудай хүдэлмэри — эдэ бүгэдэ саг үргэлжын комиссинуудай анхарал доро байдаг гээшэ.

Шэнэ-Уоянай поселково Соведэй гүйсэдкомой секретарь Л. А. Брянская саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриие яажа залан хүтэлбэрилдэг тухайгаа хөөрэбэ. Гүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд комиссинуудай хүдэлмэриие түсэблэхэдэнь, заседанинуудые үнгэргэхэдэнь залуу депутадуудта ходо туhалдаг.

Саг үргэлжын комиссинуудай заседанинуудые hайнаар үнгэргэхын тула нилээд бэлэдхэл хэрэгтэй юм. Жэшээлхэдэ, депутат Г. Э. Жуковскиин толгойлдог элүүрые хамгаалгын талаар комисси «Барилгашадай бэеын элүүр энхын байдал тухай» асуудал зүбшэн хэлсэхээ бэлдэжэ байнхай. Мүнөө поликлиникэ ба больницануудта аргалуулhан хүнүүдэй тоо бүридхэлдэ абтана, хүдэлмэришэдэй ажалай эрхэ байдал, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэри шалгагдаа. Удаань депутадууд врачнуудтай сугтаа үбшэнэйнь ушар шалтагаануудые элирүүлхэ юм. Бусад комиссинууд мүн лэ иимэрхүүгээр заседанинууд дээрээ зүбшэн хэлсэхэ асуудалнуудаа бэлдэдэг.

— «Район доторнай депутадуудай 51 бүлэг тоологдоно», — гэжэ райсоведэй гүйсэдкомой инструктор В. Д. Боденова үгэ хэлэхэдээ мэдээсэбэ. Тэдэ бүлэгүүдэй гэшүүд предприятинууд ба hунгуулиин округуудта ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Олонхи бүлэгүүд депутадай комнатануудые hайнаар шэмэглэнхэй.

Шэнэ-Уоянай поселково Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо Т. Ф. Потапова депутадуудай бүлэгүүдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл дээрэ тогтобо. Тэдэнь депутадуудай бүхы ажал ябуулгые эдэбхижүүлхэ арга олгожо, хамтын хүсөөр элдэб олон асуудалнуудые шиидхэхэдэ туhална. Тосхон hууринуудай микрорайонуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар бүлэгүүд ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Жэшээлхэдэ, депутат М. П. Медухын хүтэлбэрилдэг бүлэг гэр байрануудаа, үйлсэнүүдээ ариг сэбэр, үндэр соёлтой болгохын түлөө социалис мүрысөөе hайнаар эмхидхэдэг. «Жэшээтэ гэр» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөндэ бүхы айлнууд хабаадана.

Депутадуудай бүлэгүүд hунгагшадай захяануудые дүүргэхэ асуудалаар хэдэ хэдэн бүлэгүүдэй гэшүүд хамтаржа, хамтын заседани үнгэргэдэг. Залуушуулай хамтын байрадахи байдал, hургуулиин hурагшадай хүмүүжүүлгэ гэхэ мэтэ элдэб асуудалнуудые бүлэгүүд олоной хүсөөр шиидхэдэг гээшэ.

Районой эхэнэрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ В. Г. Воронина үгэ хэлэхэдээ, мүн лэ hонирхолтой дурадхалнуудые оруулаа.

Удаань сельскэ, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр болон секретарьнууд Тоннельскэ поселково Соведэй арадай гэгээрэл ба соёлой талаар саг үргэлжын комиссиин заседанида хабаадалсаба. Тэдэнэр Тоннельнэ 11-дэхи отрядай проходчик, РСФСР-эй Верховно Соведэй сагтат Иван Филиппович Самойловтой уулзаа. Тэрэ РСФСР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссиин хүдэлмэри болон hунгуулиингаа округто ябуулдаг хүдэлмэри тухайгаа хөөрэбэ.

Соведэй гүйсэдкомуудай нүүдэл семинарта хабаадагшад Северомуйска тоннелиие, спортивна комплексые, «Юность» гэжэ соёлой байшангые ошожо хараа, социально-соёлой барилгануудай ябасаар hонирхоо.

С. ДОРЖИЕВ,
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүдэлмэрилэгшэ.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараан, транспорт болон байрын гэрнүүдэй үнэ сэн Японидо ехээр ургаа. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай hүүлээр буу зэбсэгтэ иимэ ехэ мүнгэн хэзээдэшье гаргагдаагүй hэн гэжэ япон түрүү хэблэл тэмдэглэнэ. Бүхы орон дотор буу зэбсэг хуряаха гэhэн эрилтэтэй митингнүүд болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Япониин эхэнэрнүүдэй эмхинүүдэй федерациин эдэбхитэд Токиодо орон дотор боложо байгаа ээрхэг түрмхэй ябуулгануудта эсэргүүсэхэ гэжэ уряална.

Джапанпресс—ТАСС-ай фото.

М. БАБИНЦЕВ.

Манай үеын хүн

ГАЗАРАЙ ЭЭЭД

II. СТЕПАНЕНКЫН СЭСЭГҮҮД

(Түгэсхэл. Эхниинь февралиин 19-нэй номерто).

Хойто-Байгалай райгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник Николай Иннокентьевич Охолин ялхитай яаматай харгыгаар гүйлгэжэ hуранхай: «газигайнгаа» рулиие шанга гэгшээр адхаад, шадамар бэрхээр жолоодоно. Тэрэнэй арада hууhан харабтар шэгтэй, хүхюун дуутай хүбүүн одеялануудаар орёолтотой сагаан обоохойгоо ехэл нарилжа, хоёр гараараа сээжэдээ няана. Хүдэhэн дэгэлтэй, дулаан hэеы гуталтай бишыхан эхэнэр мүнөөхи хүбүүндэмнай бүхөөр нэнгэнхэй. Модо отолдог мэргэжэлтэй Николай Бубнов районой нарайлалгын байшангhаа түрүүшынгээ ури бэеые гэртээ абаашажа ябана гээшэл. Энэ дэлхэйдэ hаяхана мүндэлhэн хүбүүхэниинь амгалан нойрой амтан соо уралаа хүдэлгөөд абана. Залуу эсэгэ Бубнов ехэл омог дорюун янзаар тэрэнээ харасагаан, хөөрөөгөө агшам зуурашье таhалнагүй.

—Николай Иннокентьевич, юрэдөө, ямар жэгтэй юумэ гээшэб, гэжэ тэрэ Охолиндо халдажа эхилнэ. — Хүдөө ажахын управлени эмхидхэгдэнхэй. Та тэрэнэй начальник байхат. Харин совхозуудынь гэхэдэ, хоёр-гурба.. Таагүйл даа. Тиигээд энэ Володькоёо би юугээр тамиржуулха болонобиб, а? Хоншуухан hү хаанаhаа олохобиб?..

—Хүлеэжэ бү яда, совхозууд удангүй олошорхо,— гэжэ өөрынгөө хэрэгүүд тушаа hанаата боложо hууhан Охолин дурата дурагүйгөөр харюусана. Нэгэ бага гүйлгэhэнэйнгөө удаа, иигэжэ үгэеэ үргэлжэлүүлнэ. — Намда халдажа байнхаар, ши өөрөө үнеэ худалдажа абаха hэн бээзэш. Үбhэн гэхэдэш, ойн соорхой бүхэндэ бэлхүүhэсээ ногоон ургажа байха. Хүдөөдэ түрэhэн, табан хушуун мал хэраhан, үзэhэн хүн гээшэ гүш? Үгы гэбэл, ПМК-гайнгаа ноёдто ханда. Тэдэш өөhэдөө хамhабариин ажахы, фермэнүүдые эмхидхэг лэ. Тосхонойтнай хүн зон үдэр хоног бүри олошоржол байна ха юм. Шишье гансэ Володькоороо түгэсхэхэгүйлши, энэ сэнхир түбиин зониие үшөөл үсхэхэ хүсэлэлтэй ябаа ёhотойш, зүб гү?

—Зүб хэлэнэт, Николай Иннокентьевич,—гэжэ бишыханшье hаа, айхабтар хонгёо хоолойтой hамганиинь гэнтэ Охолиние дэмжэшэбэ.—Гансал үдхэрүүлhэн hүн дээрэ байха гээшэш үндэhэгүй даа. Барилгашад ажал хэрэгээ дүүргээд бусана бээз, харин бидэ эндээ ажаhууха болоно бшуубди. Түмэрэй руда малтан абадаг комбинат барихань гэлсэнэ ха юм. Тиигээдшье ехэнхи ПМК болон барилгын управленинүүд өөhэдын хамhабариин ажахытай боложо эхилээл. Зургаан зуун долоодохи поездынхид өөрын hүтэй, өөрын овощтой... Нээрээhээшье, Коля, үнеэтэй болоходомнай яаха юм?—гээд, hамганиинь нүхэрөө хажууhаань түлхеэдхибэ.

Энэ хөөрэлдөөгынь би ехэл анхаралтайгаар шагнажа ябабаб. Тэрэнhээ уламжалан, залуу айл бүлэ Бубновтоной урда гараhан асуудалнуудта харюу боломоор нэгэ иимэ уулзалга hанаандаа оруулаадхёоб. «Нижнеангарсктрансстройн» СМП-607-ной начальник Виктор Дмитриевич Степаненкын кабинет соо hуужа байтарни, дунда наhанай нэгэ эхэнэр гүйжэ ороод, сэдьхэлээ хүдэлгэн ээлжээ эхигүйгөөр гэмэршэбэ.

—Виктор Дмитриевич, хуу халаа! Дахин үрэhэгүй үлэхэмнайл даа. Туhалагшамнил гэмтэй, тэрэнhээл гараа. Хэды ехэ оролдолго гаргаа гээшэбибди?! Ай, халаг.

—Лидия Антоновна, hуугыт, сэдьхэлээ дарад гыш. Мүнөө жэл бүтээгүй hаань, хойто жэл ургуулнал бээзбди. Тунхариха зон бэшэ ха юмбибди, —Степаненкын гүйнгяар дуугаржа байхые харахадаа, өөрөө баhал голхорhон янзатай.

Дээдэ hургуулитай агроном Лидия Антоновна Мелюшкина дүрбэн жэлэй саада тээ мүнөөхил Степаненкын гүйлтаар Эрхүү хотоhоо ерэhэн юм. Эндэ, БАМ-ай оршондо, теплицэ ба сэсэгүүдые ургуулха оранжерея эмхидхэхэ дүй дүршэлтэй мэргэжэлтэ хэрэгтэй болоhон байгаа ха юм. Барилга-хабсаралгын поездын штадта агрономой тушаалай үгы байhан дээрэhээ, Мелюшкинае.. шэрдэгшээр томилоо hэн. Лидия Антоновна далайсатайгаар, дабшасатайгаар ажал хэрэгээ эхилээ. Тэрэнэйнь ашаар хушамал хүрьhэн дээрэ гансашье овощ ургуулха бэшэ, харин тэндэhээ помидорой үрэhэ хуряаха зорилго табигдаа юм. Тиин гэhээнь..

—Килограммын зургаан зуун түхэригөөр ондоо тээhээ үрэhэ худалдажа абаха болоно гээшэ гүбди?—гэжэ Мелюшкина СМП-эйн начальнигта хандажа байгаа бэлэй.

Юрэдөө, түрүүшын жэлдэ Лидия Антоновнагай туhалагша залуу басаган Наташа Сидоркинагай дүй дүршэл багатайhаа боложо, нилээд hаад тохёолдуулагдаа ха юм. Юуб гэхэдэ, хатаhан зарим hалаа мушэрнүүдыень хайшалжа абаха аад, буурсагуудыень гэмтээжэрхёо бшуу. Тэрэ гэhээр хоёр жэл үнгэрбэ. Одоолшье Мелюшкина hанаhандаа хүргэжэ, hарбайhанаа бараа бэлэй. Мүнөө СМП-607-ной хамhабариин ажахы жэлдээ зуу гаран центнер помидор хуряан абадаг болонхой. Харин эндэхи оранжерейдэ ургуулагдаhан баглаа сэсэгүүдээр Нижнеангарск хүрэжэ ерэhэн түрүүшын поезд угтаа юм. Дүшэн градус хүйтэнhөө ханхинан байhан рельснүүд дээрэ хүдэлмэришэдэй делегациин гэшүүдэй нэгэн, Социалис Ажалай Герой Валентин Толстоуховай шуhан улаан розонуудые табихадань, гүн удхатайшье, баясан ёhолмооршье байгаа бэлэй.

Зүгөөр СМП-607-ной начальник В. Д. Степаненкэдэ эдэ розо сэсэгүүдынь үнэн дээрээ нилээд хадхууртайшье байгаа гээ hаа, алдуу болохогүй. Юуб гэхэдэ, хамhабариин ажахы байгуулха тухай дурадхалтайгаар тэрэнэй ГлавБАМстройдо хандахадань, иигэжэ сэхэ хэлээ бшуу.

—Харгыгаал барихаяа мэдэгты, харин капуста ургуулха зон олдохо даа.

—Зүбыньшье аргагүй. Гол зорилгомнай түмэр харгы гээшэ ааб даа,—гэжэ Степаненко hөөргэдэбэ. — Зүгөөр бидэ эндэ нэгэ жэл байхаяа ерээ бэшэбди, тиимэhээл хүн зондомнай овощ, амтан hүмбэй, мяхан хэрэгтэй бшуу. Угайдхадаа хүүгэдэй саад, больницануудаа хангаха ёhотойбди. Тиигээдшье, хожомоо эндэ ажаhууха хүдэлмэрилэгшэдтэ дамжуулха бэлэгнай болохол.

—Гансал таанад hү, овощоор жүрөөдэнэ бэшэт, — гэжэ БАМ-ай барилгын дирекциин начальнигай орлогшо байhан А. К. Погребной шангарба.—Эхэ оромнай барилгашадые хооhоор байлгахагүй даа. Юрэдөөл, хэхэ ажалаа хэгты, хүндэлэндэ хүлөө бү шэхэгты...

Харин Степаненко зоримгой, бага юумэнhээ бард гэхэ хүн бэшэ hэн. Хэдышье хашуулаахаалгаа, хараалгаа-үреэлгээшье hаа, өөрын хамhабариин ажахытай боложол hалаа юм. Нэн түрүүн бишыхан теплицэ ашаглаа. Удаань гахайн байрашье бодхоогдоо hааб даа. Оройдоол жэлэй үнгэрөөд байхада, өөрынгөө огородhоо ногоон «тэжээл»—үгэрсэ, помидор хуряажа эхилбэ. Гахайншье гадартайхан мяхан наймаанда элбэгжээдхёо бэлэй. Хамhабариин ажахы тухай hураг суу дуулаhан «Нижнеангарсктрансстрой» трестые эрхилэгшэ Социалис Ажалай Герой Ф. В. Ходаковский ерэжэ хараад, гайхангяар иигэжэ хэлээ hэн:

—Гайтай ехэ ажахытай болоолши, Степаненко.., Бэшэнтээ дүй дүршэлөө хубаалдахаяа яанаш? Главкын урда энээн тухайгаа дэлгэрэнгы үгэ бү гаргаарай. Ехэ теплицэ бариха мүнгэ би шамда үгэхэб...

Гар гараа барилсаад тараха дээрээ, трестые эрхилэгшэ шоготойгоор:

—Виктор Дмитриевич, ши, юрэдөө, наhаараа таряашан ябаа бэшэ аад, хүрьhэтэ газартай хүйhөөрөө холбоотой хүн хаш. Дэмыл анхандаа барилгашан болоhон байгаа гээшэ бэшэ гүш даа?—гээ бэлэй.

—Феликс Викентьевич, битнай капустатай шүлэн соо гахайн тарган мяха хээд эдихэ дуратайб. Украинец гээшэ ааб- заб, —гэжэ баhал шоготойгоор харюусаа hэн.

607-дохи барилга-хабсаралгын поездын байрладаг Заречнэ поселогтохи хүдэлмэришэдэй столово соо эндэхи уран зураашад ханаарнь бүхэли галерея гэхээр эдеэ хоолой зүйлнүүдые зуражархинхай байдаг. Модон дээрэ hиилэмэлшье бүтээлнүүд олон даа. Тэдэниинь Степаненко хаража хаража, хамар дороо гүбэд гээд, иигэжэ тэмдэглээ ха:

Юун гэhэн натюрмортнууд гээшэб! Гоёнь гоёл даа. Зүгөөр зурамал бэшэ, харин ёhотой овощ, ёhотой мяхан байбал, бүришье hайн бэлэй. Зунай hайхан шэнжэтэй, хүндэ хүсэ шадал нэмээхэ калоритой!..

Үнэн сэдьхэлhээ хэлэhэн үгэнүүдынь дары түргэн далижаадхёо hэн. Өөhэдынгөө столово соо ерээд, эдеэлхээ hуужа байхадаа, ханаар зураатай шүлэhэ hайрама эдеэ, шад улаан помидор, ногоон үгэрсэ хараха бүреэ хабсаргагшад: «Эдэл даа, Степаненкын натюрмортнууд!»—гэжэ хэлсэдэг заншалтай болонхой. «Манай огородой дээжэ ха юм. БАМ-ай»,—гэжэ нүгөө зариманиинь тон юрынхеэр нэрлэдэг байха.

Виктор Дмитриевич Степаненкэтэй суг ябажа, ехэшье бэшэ hаа, яhалал өөрсэ hонирхолтой тэрэ ажахыень харааб. Тиихэ зуураа түсэбүүд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд дээрээ тогтон, тодорхойгоор хөөрөө. Энэл үедэ өөрыень ойлгохо, хүсэл эрмэлзэлынь тааха гэжэ оролдооб. Яахадаа СМП-гэй начальник хүн аад, иимэ үүсхэл гаргаха, БАМ-ай Буряадай участогта түрүүшын хамhабариин ажахы эмхидхэхэ болоо юм?

—Типовой проектын ёhоор теплицэ бариха хэлсээ баталаабди,—гэжэ Виктор Дмитриевич хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ. — Тэрэмнай яhала сэнтэйхэн ааб даа. Хоёр миллион хахад түхэригэй хүдэлмэри хүүлэхэ болонобди. Мүнгэ зөөри hомололгые дээрэмнай байдаг эмхинүүд таhалдуулна. Яахабши даа, тэд... Ехээр ядаа hаа, СССР-эй транспортна барилгын министртэ сэхэ ошохоб, өөрынгөө hанаашаhаа сухарихагүйб...

СМП-гэй начальнигай иимэ өөрэйнь гол ажалhаа тон амяраа хэрэгтэ шунан ороhон ушар намайе үнэхөөрөөшье гайхуулаа юм.

—Мал ажалайнгаа фермые үшөөл саашань үргэдхэхэ зорилготойбди. Тиимэhээ манда оройдоол 50 бэшэ, харин 500 гахайн байха байра хэрэгтэй, —гэжэ тэрэ тоолоно. — Өөhэдын тэжээлэй бааза байгуулха шухала.

Теэд мүнөөшье байгаа хамhабариинь ажахы нилээд ехэ ашаг үрэтэй болонхой гэжэ үшөө дахин дабтан хэлэхэ зуураа СМП-607-нойхидой үүсхэл хаа хаанагүй халуунаар дэмжэгдээ гэжэ тэмдэглээ. Мүнөө «Нижнеангарсктрансстрой» трестын аграрна цехүүд соо мянга гаран гахай шахагдана, долоон теплицэ бии. Тэдэнэй дүрбэлжэн метр талмай бүхэнhөө 10—15 килограмм үгэрсын ургаса хуряагдана. Томо хэмжээнэй hүнэй комплекс ашаглаха тухай хөөрэлдөөн боложо байнхай. Хамhабариин ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ трестын хүтэлбэрилэгшэд миллионhоо үлүү түхэриг мүнгэ үгэнхэй. Энэньшье гайхалгүй. Юуб гэхэдэ, КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд, тэндэ батагагдан абтаhан СССР-эй Эдеэ хоолой программа хамhабариин ажахынуудые саашадань хүгжөөхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдые хараална бшуу.

Тэдэнь БАМ-ай эмхинүүдтэ сэхэ хабаатай ха юм, Юрэдөөл, Виктор Дмитриевич Степаненкын холын хараатайгаар эхилhэн хэрэгэй үнэн зүб шэглэлтэй байhые үшөө дахин гэршэлжэ үгөө гэхэдэ алдуу болохогүй аабза.

...Нэгэтэ минии Северобайкальск ошоод байха үедэм, БАМ-ай Буряадай участогта бүлэг американ, француз болон Баруун Германиин журналистнууд ерэбэ гээшэ. Харин гүрэнэй айлшадые 607-дохи барилга-хабсаралгын поездын начальник Виктор Дмитриевич Степаненко угтажа абаад, магистралиин барилга харуулаа hааб даа. Удаань үдын хоолой сагай ерэхэдэ, айлшадаа үнеөхил уран зурагай галерея гүүлэдэг столоводоо уриба.

Газаа хүйтэн болоhон, холын саhан сагаан оройтой мундаргануудy наранда ялалзан байгаа. Ноябрь гээшэ hэн хэш. Столовын үүдэ тажажа ороhон журналистнууд гэлылдэшоо бшуу: залгаа зэргэлүүлэн табиhан столнууд дээгүүрнь улаан помидорнууд, теплицэhээ hая асарагдаhан үгэрсэнүүд, ногоон мангир, редис—юрэдөөл, алтан намарай дүүрэн хэшэгэй айлшадай хүндэдэ табигдашанхай байhаниинь тэрэл.., Элдэб модоой, хангал үнэртэй бар тайга соо энэ бүгэдын элбэг дэлбэг байхада, тэдэнэй гайхаhан ушаршье өөрын удхатай юм. Юуб гэхэдэ, эндэ ерэхэhээ урид БАМ-ай барилгашад гээшэмнай геологууд гү, али ангуушад мэтэ майханууд, зэмьеэнүүд соо байдаг, баабгайнууд мэтэ hахал hамбай ургашанхай, хүбэнтэй хубсаhаяа бэеhээ hалгадаггүй, тиигээд имагтал гансал консервэ зооглоод ябадаг зон юм гэжэл тэдэнэр дуулаhан байгаа бшуу. Харин тиин гэhээнь... Иигэжэ ёhотой ород гуримаар шэмэглэгдэhэн болбосон түхэлтэй столоводонь самолёдоор асарагдаhан бэшэ, харин эндэ ургуулагдаhан элдэб үнгын овощ... Сонхо дээгүүрнь розонууд ба гвоздикануд... Энэ бүгэдые анхаран хараhан нэгэ француз журналист тэсэнгүй hууриhаа бодожо, кинокамераhаа БАМ-айхидай баян хэшэгтэй хүндые буулгажа абаhан гэдэг.

— Парижаа бусаад, бүхы хүн зондоо Совет оронoй агуухэ ба мартагдашагүй барилга тухай, эндэ ажаhуудаг эрмэлзэл түгэс мүнөө үеын хүнүүд тухай хөөрэжэ үгэхэб, — гэжэ тэрэ тангариглаа юм. — Гансашье түмэр харгы барижа бэшэ, харин холын хойто зүгэй газарта сэсэрлигүүдэй hалбаруулагдажа байhаниинь бүри гайхалтайл.

Тиигээд столой тэг дунда хрусталь домбо соо табяатай байhан айхабтар гоёшье, томошье баглаае амяраайнь зорюута буулгаа юм. Гансашье француз журналист бэшэ, мүн бусадшье айлшадынь ехэл обтонгёор тэрэл сэсэгүүдые — Степаненкын сэсэгүүдые hайхашаан хаража hуугаад hэн.

Эгээл тэрэ үедэ энэ сэсэгүүд, стол дээрэ дэлгээтэй эдеэ хоолой хэшэг эндэхи БАМ шадарай нютагуудые социальна болон экономическа талаар эршэмтэйгээр хүгжөөлгын ямар нэгэн онсо hүлдэ тэмдэг мэтээр намда харагдаа бэлэй. Гансашье намда бэшэ, бултанда тиигээл ёhотой даа.

Ородhоо А. Жапсанов оршуулба.

ХИЛЫН ТАСС АПН саанаhаа

Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүд

ЖЕНЕВЭ. Стратегическэ буу зэбсэгүүдые хизаарлаха ба хороохо тухай хөөрэлдөөнүүд дээрэ СССР-эй болон США-гай делегацинуудай пленарна заседани февралиин 17-до эндэ болобо.

* * *

ЖЕНЕВЭ. Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха тухай хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадажа байhан СССР-эй ба США-гай делегацинуудай пленарна заседани февралиин 17-до эндэ болобо.

КОЛУМБИИН КОМПАРТИИН ЦК-гай ПЛЕНУМ

БОГОТО. Колумбиин Компартиин ЦК-гай пленум эндэ боложо, уласхоорондын гол шухала асуудалнуудые, орон доторой политическэ байдалай асуудалнуудые, Колумбиин арадай эрхэнүүдые, социальна туйлалтануудые хамгаалгын тэмсэлэй зорилгонуудые зүбшэн хэлсэhэн байна.

ККП-гэй ЦК-гай Гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн Эрнандо Уртадо орон доторхи байдалые шэнжэлэн үгэ хэлэхэдээ, демократическа үргэн ехэ хубилалтануудые хэхын түлөө ажалшадай эршэмтэйгээр тэмсэhэнэй ашаар hайн хубилалтанууд болоо гэжэ тэмдэглээ. Гэбэшье Колумби экономическа хүшэр хүндэ байдалда оронхой. Гадаадын, нэн түрүүн американ монополинуудай хашалта харшалалтаhаа энэнь үндэhэлнэ гэжэ тэрэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Пленум политическэ тогтоол батала абаба. Тэрээн соогоо Колумбиин коммунистнууд уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулха, ядерна дайнай аюулые усадхаха талаар шэглүүлэгдэhэн Советскэ Союзай болон Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүдые бүрин хүсэдөөр hайшаан дэмжэhэн байна.

БАНГЛАДЕШТЭХИ БАЙДАЛ

НЬЮ-ЙОРК. Гэгээрэлэй талаар правительствын бэелүүлжэ байhан политикые буруушааhан студентнэрэй ябуулгануудhаа уламжалан hүүлэй үедэ Бангладештэхи байдал улам хёмороо зүришэлдөөтэй болоhон байна. Ассошиэйтед Пресс агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, оронoй хэдэ хэдэн университедүүдые тодорхой бэшэ болзороор хаажа, ниислэл Дхак хотодо комендантска час соносхохо, хэблэлые цензурын зүгhөө хинан шалгаха тухай захиралта засагаархид үгэhэн байна.

Энэ неделидэ Дхак, Читтагонг, Нараянгандж болон бусад хотонуудтахи жагсаалнуудай үедэ полицитай хёмороо зүришэлдөөн болоhон байгаа. Эндэ 4 хүн алуулаа, 200 гаран хүн шархатуулагдаа.

Сэрэгэй подразделенинүүд болон полициин нарядууд ниислэл хотодохи гол газарнуудые хинана.

МАДРИДТА УУЛЗАЛГА БОЛОБО

АДРИД. Аюулгүй байба харилсаа холбооной алнуудаар ниитэ Европ зүблөөндэ хабаадаhан үүдэй Мадридтахи уулдээрэ нейтральна ба элнүүдтэ хабаададаггүй үдай проектын үндээсээй документын заrим дүримүүдые зүбшэн хэлсэбэ. Уулзалга дээрэхи оршон байдал hайн тээшээ зарим тэды хубилаа, бүтэмжэтэй hайн болоо гэжэ Мадридтахи Конгрессүүдэй ордон соо болоhон хөөрэлдөөнүүдэй забhарлалгын үедэ тэмдэглэгдээ.

РШАВЫН СЭРЭГЭЙ ОКРУГОЙ ҮҮДЭЙ ШИИДХЭБЭРИ

РШАВА. ПАП агентмэдээсэhэнэй ёhоор, авын сэрэгэй округой КОС-КОР гэдэг контрлюционно бүлэглэлэй китэй ажал ябуулагша Ромашевский түрүүтэй идарность» гэжэ нюуса останци эмхидхэhэн бүхэрэгые хаража үзэбэ. Польшодо сэрэгэй байдал тогтооhоной hүүлээр энэ бүлэг нюуса радиостанци байгуулжа, орон доторхи байдал тухай худал хуурмаг мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг, гүрэндэ зүрюу харша, гурим буса ябуулгануудые үүдхэдэг байгаа.

ГАНДИ КПИ-гэй ДЕЛЕГАЦИТАЙ УУЛЗАА

ЛИ. Индиин премьерстр Индира Ганди КПИ-Национальна Советэй ральна секретарь Радара Рао түрүүтэй ороКоммунис партиин (КПИ) гацитай уулзаба. Нютанационалистнуудай, мүн н саанаhаа дэмжэгдэhүйдхэлтэ этэгээдүүдэй эhэн гурим буса ябадалай hүжэржэ байhан Пенджаб штадтахи байдалые хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэhэн байгаа. Пенджабтахи хархис хүсэнүүдэй харата ябуулгануудые зайсуулжа, оронoйнгоо нэгэдэлые бэхижүүлхын тула патриотическа бүхы хүсэнүүд нэгэдэхэ ёhотой гэжэ уулзалгада хабаадагшад тэмдэглээ.

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭЭ

АШИНГТОН. Норвегиин ьер-министр К. Виллок А-гай тусхай түлөөлэгтэй — США-гай вицеидент Дж. Буштай, обо министр К. Уайнбергэй эндэ хөөрэлдэhэн бай-Мэдээсэгдэhэнэй ёhоор, улгүй байдалай ба экотическа асуудалнууд» хөөлдөөнүүдэй гол темэнь бо. США-гай Европо түбидэхи стратегидээ Норвегидэ гол анхаралаа хандуулдаг байhаниинь мэдээжэ. Норвеги НАТО-да орохоhоо гадна, СССР-эй хилэдэ дүтэхэнэ оршоно бшуу. Европын хойто хубида НАТО-гай милитарис бэлэдхэлгэнүүдтэ Осло эдэбхитэй үүргэ дүүргэдэг.

КОСМОНАВТНУУДТА ТҮРҮҮШЫН ЗҮЖЭГ

Калугын драмтеатрай артистнууд өөhэдынгөө үнинэй нүхэд космонавтнуудта hая айлшалба. Л. И. Брежневэй нэрэмжэтэ Звездно городой соёлой байшангай сценэ дээрэ тэдэнэр коллективэйнгээ шэнэ хүдэлмэри — космонавтикын үндэhэ hууриие табигша К. Э. Циолковскидо зорюулан «Поехали» гэжэ зүжэгөө табиба.

Калугаархин замбуулинай дайдые шэнжэлэгшэдтэй олон жэлэй харилсаа холбоотой юм. Лётчик-космонавт бүхэн шахуу Ока мүрэн дээрэхи хуушанай ородой хотодо нэгэнтэ бэшэ ерэhэн, тэрэнэй театрнуудтай hайн танил юм. «Одо мушэдые угтуулан», «Космонавтнууд» гэжэ зүжэгүүд эндэ табигдаhан байна.

(ТАСС).

Театральна искусство хүгжөөлгэдэ габьяатай байhанай түлөө Гүрэнэй, Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Ажалай Улаан Тугай орденто буряад драмын академическэ театрай артист Дамбадугар Доржиевич Бочиктоевто «Буряадай АССР-эй габьяата артист» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ тээмэндэ олгогдоо hэн. Энэ ушартай дашарамдуулан манай корреспондент тэрээнтэй уулзажа, артистын зохёохы хүдэлмэри тухай хөөрэлдэhэн байна.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

«ЗҮЖЭГҮҮДЫЕ ДУУН ШЭМЭГЛЭДЭГ»

— Дамбадугар Доржиевич, театрта хүдэлхынгөө урда хэгдэhэн түрүүшынгээ алхамууд тухайгаа «Буряад үнэн» газетын уншагшадта хөөрэжэ үгыт!

— Би заахандаа, ухибүүн балшар ябахадаа артист болохо хүсэлэнтэй байгааб гэжэ мүнөө hанагшаб. Юуб гэхэдэ, Яруунын районой түрэл Үльдэргынгөө найман жэлэй, хүршэ «Победа» колхозой дунда hургуулинуудта hуража байха үедөө уран hайханай самодеятельностьдэ хабаадалсажа, ходол дуу дуулагша hэм. Гэхэтэй хамта элдэбын богонихон сценкэнүүдтэ наадаха, тэрэшэлэн басни, шог шүлэгүүдые удхаарнь уянгалан уншаха дуратай байгааб, 6-дахи классай hурагша ябахадаа «Тэхэ бабанын түүхэ», «Пирамидада» эршэгэнүүр болоhоноо мүнөө болотор hанадагби. Удаань сэрэгэй албанда ябахадаа буряад дуунуудые, илангаяа арадай уянгата дуунуудые татахадаа, сээжэндэмни хүнгэн болоhон шэнги байгша бэлэй. Сэрэгэй албанhаа нютагаа бусажа ерээд байхадаа, ямар мэргэжэлдэ hуралтай гээшэб гэhэн бодол, асуудал дахин гараа hэн. Удааншье бодомжолжо байнгүй Владивосток хото ошоод, Алас-Дурнын искусствын институдта оролтын шанга шалгалтануудые дабажа, театральна факультедэй актёрско отделениин студент болоо hэм. Тиихэдэ институднай залуу, тэрэнэй байгуулагдаhаар hаял арбан жэл боложо байhан юм. Тэндэхи драмтеатрай артистнар бидэндэ багшалжа, актёрой эхин шадабари үгэжэ шадаhан байна. 1975 ондо институтдаа дүүргэхэдээ, Жан Батист Мольерэй «Скапенэй аяг аашанuудта», М. Светловой «20 жэлэй үнгэрhэн хойно» гэhэн дипломно зүжэгүүдтэ Аргантын ревкомой түрүүлэгшэ Семеной рольнуудые наадажа, харагшадтай нюур нюураараа анха түрүүшынхеэ уулзаа hэм.

— Өөрынгөө театрта наадаhан түрүүшын роль, мүн лэ мартагдашагүйгөөр хадуугдаhан рольнууд тухай юун гэжэ hананат!

— Анатолий Алексеевэй «Ахамни кларнет дээрэ наададаг» гэhэн зүжэгтэ арбадахи классай hурагша Власовай роль Улаан-Үдын сценэ дээрэ тон түрүүшын рольмни болоно. Мартагдашагүй роль гэбэл, иимэ байна. Н. Дамдиновай «Декабристын бэпэлигтэ» декабрист Торсоной, Ш. Н. Цыденжаповай «Нангин сэдьхэлдэ» Абахай хөанай рольнуудые тон минии, эгээн намда тааpahан, үнэтэй образууд гэжэ hанагшаб. Абахай хаан юугээрээ, ямар байhандаа хадуугдааб гэжэ хэдэн үгөөр тодорхойлhүү. Энэ Манжын хаан олиггүй шэрүүн зантай, тойроод байhан хүршэ нютагуудые дайлан абахагэжэ hэдэдэг хүн гээшэ ха гэжэ hанагдахаар байха. Энэ образые бэлдэжэ байхадаа тэрээгээр ехэ hанирхожо, үдэр hүниёо ойлгохоо болишоод ябагдаа hэн. Тэрэниие ойлгохын тула тэрэ урданай үеын түүхэтэ оршон байдалые, хүн зоной хоорондохи харилсаа холбооной зан заншалые, мүн лэ ниитын моралие гүнзэгыгөөр шудалааб. Тиигэжэ хэрбээ ямар нэгэн образ артистые ехээр hонирхуулжа шадаа hаа мартагдахагүй гэхэ байнаб.

— Актёрой бөлбосоролгодо, тэрэнэй бэлиг шадабариин хүгжэлтэдэ актер найруулан табигша хоёрой хоорондохи харилсаан ямар байха зэргэтэйб!

— Залуу артистын бэлиг шадабариие хүгжөөхэ, хүрсадхаха хэрэгтэ олон юумэн режиссёрhоо дулдыдадаг. Энэ театрта ерэхэдэм Буянта Григорьевич Аюшин угтаад, бэе бэедээ найданги этигэл байгуулжа, нэгэ адли бодолдо абхуулжа, ёhотой харилсаа тогтоогоо hэн. Тобшолбол, баян дүршэлтэй hайн режиссёрой, хүнэй «гарта оробошни», тэрэ шинии шадабариие элирүүлээд, образууд дээрэ актёрой шадабариие мүлидэг гээшэ.

— Танай наадаhан зарим образуудтнай дуу дууладаг. Энээн тухай юун гэжэ хэлэхэ байнат!

— Нэгэдэхеэр, би өөрөө дуунда дуратайб. Хоёрдохёор, дуунууд зүжэгүүдые шэмэглэжэ, hайхан нэмэлтэ болоно. Монголой драматург Ж. Лодойн «Энгэр газарта», тэрэшэлэн Р. Бадмаевай «Сагаан алтан» зүжэгүүдтэ дуу гүйсэдхэдэгби. «Сагаан алтанда» хонишон Дамба буряад арадай заншалта — хадагай, бэhэлигэй болон түрын дуунуудые дуулана. Дуун хадаа зүжэгэй удхые, харуулагдажа байhан үйлэ хэрэгэй гү, али образой тайлбарилгада, тодорхойлолгодо онсо үүргэ дүүргэнэ.

— Мүнөө театрайнгаа табин нэгэдэхи сезондо республикын габьяата артист гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэтэй болоод байнат...

— Энэ хүндэтэ нэрэ зэргэ намда урьhаар үгтэбэ гэжэ тоолоноб. Мүн лэ энэ нэрэ зэргэ намайе ехээр уряална гэхэ байнаб. Тиимэhээ саашадаа эршэмтэйгээр хүдэлжэ, намда үзүүлhэн энэ ехэ этигэл найдабариие харюулха гэжэ оролдохоб.

— Ћаядаа ошохоо байhан гастроль тухайгаа хэдэн үгөөр хэлыт!

— Ленинградта хахад hарын туршада, Хальмагай республикын нютагуудта hара хахад тухай саг соо гастрольдо ябахабди. Энэ харюусалга ехэтэй гастрольдо харуулха зүжэгүүдээ мүнөө бэлдэжэ байнхайбди.

Хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсхэлдэ Д. Д. Бочиктоевто зохёохы ажалдань амжалта, «габьяата» гэhэн нэрэ зэргэеэ «арадай» болгожо алдаршуулхыень хүсэжэ, шэнэ рольнуудаараа түрэл театрайнгаа олон тоото харагшадые баясуулха гэжэ этигэнэбди.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВ,
бэшэжэ абаба.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ДОЛООН ХОНОГ

Автомобиль заһабарилдаг Татауровай заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техгүүд, болон алба хаагшад эб найрамдалай ажалай вахтада жагсаа гэһэн бэшэгээр районойнгоо бүхы ажалшадта хандаба. Заводой хүдэлмэришэд февралиин 14-һөө 19 болотор эб найрамдалай долоон хоногой ажалай вахтада жагсаба. Тиин эдэнэр нэгэ үдэрэйнгөө салингые эб найрамдалай совет фондодо эльгээхэ гэжэ хэлсэһэн байна.

Заводой коллектив үнгэрэгшэ жэлдэ эб найрамдалай Совет фондодо 2210 түхэриг мүнгэ эльгээһэн байгаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ Прибайкалиин районой бүхы предприяти, колхоз, совхозуудта, һургуули болон эмхи зургаануудта тус заводой хандалга бэшэг зүбшэн хэлсэгдэжэ, эб найрамдалай долоон хоног үнгэргэхэ гэһэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абтаба. Жэшээнь, ажаһуудалай, коммунальна ажахын үйлэдбэриин управленидэ үнгэргэгдэһэн митинг дээрэ үгэ хэлэһэн профсоюзай нютагай комитедэй түрүүлэгшэ Т. А. Смирнова, жолоошон В. А. Лобыцын гэгшэд нэгэ үдэрэй туршада эбтэй эетэйгээр хүдэлжэ, олоһон мүнгөө эб найрамдалай совет фондодо эльгээе гэжэ мэдүүлээ.

Районой «Знание» бүлгэмэй гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ предприяти, эмхи зургаануудаар ябажа, эб найрамдалай түлөө тэмсэл тухай хөөрэлдөө, лекцинүүдые үнгэргэнэ.

Н. ТЕСЛЕНКО.

ХҮНДЭТЭЙ АЙЛШАД

Малшадые политическэ гэгээрэлэй, соёлой талаар хангалгын хүндэлэлэй арбан хоногууд орон доторнай үнгэргэгдэжэ байна. КПСС-эй ЦК-гай майн, ноябриин (1982 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ, политическэ һуралсалай хэмжээе дээшэлүүлхэ, шанарыень һайжаруулха хэрэгтэ энэ арбан хоногуудай ехэ үүргэ дүүргэхэнь эли.

Захааминай райондо иимэ арбан хоногууд үнгэргэгдэжэ байнхай. Харацайн совхозой агитколлектив (хүтэлбэрилэгшэнь Т. Г. Занаева) ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, худалдаа наймаанай, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэй суг малшадта хүрэһэн байна.

Хайсагар гэжэ газарта байрладаг малшадта нэн түрүүн айлшалаа. Районой хэдэн удаа чемпион, суута хонишон Пурбо Жамсаранович Намсараевай хониной отара эндэ үбэлжэдэг юм. Хонишон түл абалгын халуун хаһада һайн бэлэдхэл ябуулһан байна. Тиихэдэ үхэршэд Сергей Самбуевич Тугулдуров, Василий Доржиевич Дамдинов, Николай Федорович Кочетов гэгшэд ажалдаа һайн үрэ дүн харуулжа, совхоздоо мэдээжэ болонхой юм. Эндэһээ холо бэшэ байдаг фермэ, гүүртэнүүдэй малшадые асаржа, худалдаа наймаанай, элүүр энхые хамгаалгын талаар хангаа. Удаань районой «Знание» бүлгэмэй лектор А. В. Дашиев «Оронойнмнай гадаадын политикын мүнөө үеын шухала асуудалнууд» гэһэн лекци уншажа, онсо һонирхуулһан, малшадай асуудалнуудтань дэлгэрэнгы харюу үгэһэн байна.

Харацайн совхозойхид энэ жэлэй эхеэр дуу, хатарай ансамблиин нааданда хэрэгтэй инструментнүүдые худалдан абаһан юм. Совхозой хүтэлбэрилэгшэдһөө иимэ анхаралай хандуулагдажа байхада урмашан баясаһан залуушуул эдэ инструментнүүд дээрэ наадажа һураа. Тиин соёлойнгоо байшанда түрүүшын концерт табяа һэн. Сэрэгэй алба һая дүүргэжэ ерэһэн Дондок Аюшеев, Олег Банзаракцаев, Ринчин Галсанов гэгшэд соёлой байшангай уран һайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ Сергей Занаевай ударидалга доро иимэ ансамбль бүридхэһэн байна. Гоё һайхан хүгжэмэй зэдэлхэдэ, дуу дуулаха, уран нугархайгаар хатарха дуратайшуулшье элирээ һэн. Ингэжэ дуу, хатарай «Аянга» ансамбль мүндэлөө юм.

Холын малшадташье энээн тухай дуулдаа һэн. Яларан толорһон гитаранууд дээрэ хүбүүдэй наадахадань, буряад,ород дуунуудые гүйсэдхэхэдэнь, малшад үнэн сэдьхэлһээ урмашан баясаа. Тамара Занаевагай «Хонишоной дуу», Хандацо Дамдиновагай «Эжыдээ» гэжэ буряад дуунуудые ханхинуулхадань, Света Шагжинагай, Эржена Дашижаповагай, Эржена Тунжиновагай буряад, энэдхэг хатар гүйсэдхэхэдэнь сугларагшад һайхашаан хаража, үни удаан альга ташаа.

Районой соёлой таһагай инструктор В. Д. Халзанов ажалдаа үндэр амжалта туйлахыень, абаһан социалис уялгануудаа сүм бэелүүлхыень малшадта хүсэжэ, уулзалгаяа түгэсхөө.

Республикынгаа алдарта ойе иимэ амжалтануудаар угтахаяа зоригжоһон малшад агитколлективэй гэшүүдтэ баяр баясхалан хүргөө.

С. АЮШЕЕВ.

ВЕТЕРАНУУДТАЙ УУЛЗАБА

Мухар-Шэбэр тосхондо дайнай болон ажалай ветеранууд нютагайнгаа ажалшадтай уулзалга үнгэргэбэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай ветерануудай республикын соведэй түрүүлэгшын орлогшо Н. М. Туманов «СССР-эй эб найрамдалай политика ба США-гай ээрхэг түримхэй ябуулга» гэһэн лекци сугларагшадта уншаһан байна.

Республикын ДОСААФ-ай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо П. Н. Вторушин республикын ДОСААФ-ай эхин эмхинүүдтэ үнгэрһэн жэлдэ туйлаһан амжалта тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Жэшээнь, Мухар-Шэбэрэй районой Шаралдайн дунда һургуулиин команда республикын спортсменүүдтэй радиоспортоор мүрысэхэдөө түрүү һуури эзэлжэ гарадаг болонхой.

Ажалай болон дайнай ветерануудай районой клубай түрүүлэгшэ Д. В. Шуйков, дайнай ветеран, үнинэй багша И. Д. Олейников гэгшэд нютагайнгаа залуушуулай дунда сэрэгэй-патриотическа, хүмүүжүүлгын ямар хүдэлмэри ябуулдаг тухайгаа хөөрэжэ үгөөд.

Б. ЖАМБАЛОВ.

ҺОНИРХОЛТОЙ БАЙБА

Горхоной дунда һургуулиин багшанар, һурагшад жэл бүри заншалта уулзалга үнгэргэнэ. Уулзалгада урдандаа тус һургуули дүүргэһэн, мүнөө үйлэдбэри дээрэ ажаллажа ябаһан аха нүхэдынь хабаадажа, эдиршүүлдэ өөһэдынгөө ажалай намтар тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэһэн байна.

Һургуулиин һурагшад айлшадайгаа хүндэдэ шог ёгто мүрнүүдтэй тусхай хана газетэ гаргажа, үдэшэдэ ерэгшэдэ хүжарлууба.

1970-аад онһоо тус һургуулида математикын багшаар хүдэлжэ ябаһан А. Е. Молоковагай намтар һурагшадай дунда һонирхол татаба. Тэрэ тус һургуули дүүргээд, Петровск-Забайкальскын багшанарай училищи дүүргэһэн байгаа. Удаань Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтда һураа. Хорин табан жэлэй туршада тус сээ багшалжа ябаһан Молокова хэды олон һурагшадые ажалай эхин замда һурган гаргаа гэшэб? Монтёрһоо эхилээд мүнөө түмэр замай транспортын инженер хүрэтэрөө ургаһан В. Н. Сараев сугларагшадта өөрынгөө намтар болон тус һургуулида һуралсаха үеын нүхэд тухайгаа дэлгэрэнгыгээр тайлбарилаа.

Байшан оной һуралсалай жэлдэ дунда һургуули дүүргэхэеэ байһан хүбүүд, басагад ерээдүйн мэргэжэлые шэлэн олоходоо аха нүхэдэйнгөө эдэ хөөрөө, [illegible] хэхэ болоно ха юм.

Һүүлээрнь һургуулиин һурагшад айлшадтаа һайн программатай концерт харуулһан, хатар наада эмхидхэһэн байна.

Л. ВИЛЬМОВА.

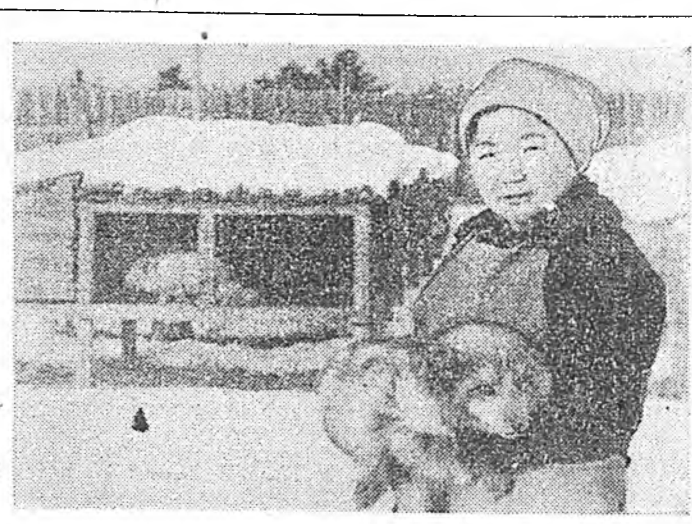

ДҮРШЭЛ ЕХЭТЭЙ

Любовь Арабжаевна Буртигарова Түнхэнэй ан олзоборилдог ажахын үнэгэ үсхэбэрилгын фермэдэ хорёод жэлдэ хүдэлжэ байна. Энэ сагай туршада тэрэнэй хэды олон үнэгэ үсхэбэрилжэ, хэды ехэ мүнгэнэй арһа тушааһыень тоолохо барашагүй. Энэ эхэнэр наймадахи, юһэдэхи болон арбадахи табан жэлэй түсэбүүдые эрхим һайнаар дүүргэжэ, ёһотойл габшагай ажалаараа алдаршажа ябаа юм. Мүнөөшье тэрэнэй фермынгээ эрхимүүдэй тоодо ябадаг.

Үнгэрһэн жэлдэ энэ фермэдэ үбшэнэй тараһан дээрэһээ хуушан үнэгэдөө нэгэшье толгой үлээнгүй үсэдхэжэ, орондонь залуу, түрүүшынхиие [illegible] үнэгэдые асаргаа юм. Тиимэһээ фермэдэй дунда зэргээр нэгэ эхэ үнэгэдөө бүридөө дүрбэн гүлгэ абаа һэн. Харин тиихэдэ үнэгэшэн Л. А. Буртигарова эхэ үнэгэн бүриһөө 6,8 гүлгэ абажа, фермэ соогоо эгээн эрхим дүн туйлаа. Мүн түүнэй арһан бүхэнэйнь шанар эрхим һайн байжа, тэрэ бүри 82 түхэригөөр гүрэндэ абтаа. Тиигэжэ түрүү үнэгэшэн нэгэ жэлэй туршада 20698 түхэригэй арһа тушааха [illegible] 21 600 түхэригтэ хүргэжэ, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэһэн байна.

— Һайн амжалта туйлахын тулада, даажа абаһан үнэгэдөө түхэреэн жэлдэ нарин-наар харууһалха хэрэгтэй, — гэжэ Любовь Арабжаевна хөөрэнэ. — Илангаяа үнэгэдэй ороной ба түрэлтэй үедэ ехэ анхаралтай байха хэрэгтэй. Мүнөө үнэгэнүүдээ ороондонь бэлэдхэжэ, сүлөөгүйхэн байнабди. Ороонойнь февраль һарын һүүлээр багаар эхилхэ юм.

Любовь Арабжаевна мүнөө 60 наһатай байна. [illegible]

Ажал хүдэлмэридөө үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнгаа түлөө Л. А. Буртигарова жэл бүри шагнал хүртэдэг юм. Гадна «Шэн габьшата ажалай түлөө» гэһэн хүндэтэ медаляар шагнагданхай. «Социалис мүрысөөнэй илагша» гэһэн тэмдэгүүдээршье тоолохо болоһон. [illegible]

В. ТУЛАЕВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. А. Буртигарова.

ХЯАГТАҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ҺАЙНДЭРТЭ ЗОРЮУЛАГДАНА

СССР-эй Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдаһан номуудай выставкэ Хяагтын районой түбэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэд эмхидхэбэ. 65 жэлэй ойдо зорюулагдаһан тус выставкэ «Эдир наһан аха нүхэдэйнгөө баатаршалгые арьбадхана» гэһэн гаршаг доро нээгдэбэ.

Энэ выставкэ хэлэн хэһэгүүдһээ бүридэнэ. Тэдэнэйнь дунда «Революциин һүлдэ», «Бидэнэр Эхэ ороноо хамгаалхын тула дайлалдаабди», «Хүн бүхэн эдэ бүгэдые мэдэхэ ёһотой» гэхэ мэтэ хэһэгүүд эндэ ороһон номуудые анхаралдаа татана.

МАЛШАДТА ЗОРИНО

Соёлой таһагай хүдэлмэрилэгшэд районойнгоо ажахынуудай һү һаалиин гүүртэ, фермэнүүдэй, хурьгадые абажа байһан хонишодой отарануудта таһалгаряагүй ошожо концерт наада харуулна.

«Родина» колхозой, «Пограничный», Ехэ Нугын, Хяагтын [illegible] ажахынуудай бүхы фермэ, отарануудта хүрэжэ, һайн программатай концерт харуулһан байна. Агитбригадын гэшүүд Яковлев, Чеботарев [illegible] гэгшэд хонгёо хоолойгоор дуу хүгжэмэо хангюурдахадань, сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтадаг, үдэшэдэг байна.

Е. БАДМАЕВА.

ХАРАГШАД ОЛОШОРНО

Хизаар ороноо шэнжэлгын Хориин районой музейн хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ һонирхолтой выставкэ эмхидхэһэн байна. Эдэнэр энээнһээ гадна хүдөө нютагуудаар ябажа шухаг материалнуудые суглуулна, нютагай ажалшадай дунда хөөрэлдөө, уулзалгануудые үнгэргэнэ.

Мүнөө эндэнь Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан стенд эмхидхэгдэжэ, олоной үзэмжэдэ табигдаба. Тус музейн директор И. Я. Трупев районойнгоо һургуули, ажахынуудаар таһалгаряагүй ябажа, музейдээ хэрэгтэй зүйл, материалнуудые суглуулжа ябана.

Манай корр.

БОКС
ЕХЭ НААДАН ЭХИЛХЭНЬ

Үглөөдэр, февралиин 21-дэ Ленинэй орденто локомотив вагон заһабарилгын заводой Соёлой ордон соо боксоор «Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө мүрысөөн эхилхэнь. Заншалта энэ наадан үдэшын зургаан часһаа захалхань.

Мүрысөөндэ манай аха дүү хүршэ Монголой Арадай Республикын, Украинын, Киргизэй, Казахай, Узбегэй ССР-нүүдэй, Кабардино-Балкарай, Тувын, Башкирай, Яхадай АССР-нүүдэй, Красноярскын, Приморьин, Хабаровскын хизаарнуудай, Куйбышевска, Тюменьскэ, Вологодско, Челябинска, Амарай, Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудай болон бусад нютагуудһаа олон боксернууд ерээ. Энэ мүрысөөн февралиин 26 болотор үргэлжэлхэ юм.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Уялгануудай дүүргэлтэ — хиналта доро» — түрүү бэшэг. «Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойе угтуулан» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Түмэр замай хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хэрэгүүд, зорилгонууд» — фото-мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда. Газетын түхэреэн стол. «Эдеэ хоолой СССР-эй программа: ажал хэрэгэй зорилгонууд» — экономикын асуудалнуудаар материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда. «Батуха — танкист» — К. Балковай рассказай түгэсхэл. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин. Шог ёгто булан. «Холимог тэжээл хаанаһаа олдоноб?» — фельетон. Телевидениин долоон хоногой программа. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Февралиин 20-һоо 27 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Зарядкадаа зогсогты. 10.00—Духовой оркестр наадаха. Телевизионно харалга-конкурс. 10.30—«Будильник». 11.00—«Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.00—«Элүүр энхэ байлга»—эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.45—«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа. 13.15—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.15—«Сталинградцы» — телевизионно баримтата фильм. 15.10—Хүгжэмтэ киоск. 15.40—Эдуардо де Филиппо. «Суббото, воскресени, понедельник»—М. Ермоловагай нэрэмжэтэ театрай табиһан фильм-зүжэг. 17.40—«Загадочная планета»—мультфильм. 17.55—18.10—Забһарлалга. 18.10—Уласхоорондын һонин. 18.55—Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай ветерануудай бэшэгүүдээр зохёогдоһон хүгжэмтэ дамжуулга. 19.55 — «Сверчок и машина», «Страшная история»—мультфильмүүд. 20.10—«Эстрада дээрэ Владимир Винокур»—фильм-зүжэг. 21.00—«Аяншалагшадай клуб» 22.00—«Время». 22.35—Конькигаар урилдалгын спортоор дэлхэйн чемпионат. Эхэнэрнүүд. ГДР-һээ дамжуулагдаха. 23.20—Бумбэгэтэй хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. (1-дэхи ба 2-дохи һууринуудта гарахын түлөө мүрысөөн (2-дохи тайм).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 15.55 — Дамжуулгын программа. 16.00 —Шэнэ һонин. 16.20 — «80-дахи онуудай коммунистнууд» — баримтата фильмүүдэй программа. 17.05 — Бүхэдэлхэйн студентнэрэй үбэлэй нааданууд. Болгариһаа дамжуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 17.35 — Соносхолнууд. 17.45 — «Халаан» — телевизионно журнал (буряадаар). 18.05 — «Уншал даа» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 18.25 — «Талын галнууд» — телевизионно журнал (буряадаар). 19.10 —«Эрхэтэн ба хуули». 19.50—«Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.25 — «Ажалаараа нэрэ хүндэтэй». «Курганприбор» заводой коллективэй хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай. 20.55 — «Полигон» —телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 22.00 —«Время». 22.35 — «Полигон» — телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери). 23.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.35 — «Манай саад». 18.05 — 18.20 — Забһарлалга. 18.40 — РСФСР-эй габьяата артист С. Доренскиин концерт. 18.55 —Конькигаар урилдалгаар дэлхэйн чемпионат. Эхэнэрнүүд. ГДР-һээ дамжуулагдаха. 19.25 — «Крылья»—

ВТОРНИК, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Онтохондо айлшаар. «Пока бьют часы». 11.55 — «Продолжение подвига» —телевизионно баримтата фильм. 12.20 — Шэнэ һонин. 16.00—Шэнэ һонин. 16.15 — Хүдөө ажахын ажалшад тухай баримтата фильмүүд. 16.45—Бүхэдэлхэйн студентнэрэй үбэлэй нааданууд. Болгариһаа дамжуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 17.15 — «Фронтһоо бэшэгүүд» — киноочерк. 17.35 — «Байгал» (буряадаар). 18.05 — «Факел». «Баатаршалгын тугууд доро». 19.05 —«Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдажа телевизор харагшадай бэшэгүүдээр зохёогдоһон концерт.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Кунгурский феномен» — телевизионно баримтата фильм. 20.15 —Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдажа, Останкинын Концертнэ студида үнгэргэгдэһэн үдэшэ. 22.00 — «Время». 22.35 — В. Астафьев. «Пастух и пастушка». 23.25—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 12.55 —Дамжуулгын программа. 13.00 — Француз хэлэн. 13.35 — Физикэ. 9-дэхи класс. «Элекрын ток». газууд болон агааргүй газарта» 14.05 — Шатарай һургуули. «Эхилэн наадагшадай класс». 14.35—«Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс». «Ой модото газарай байгаали». 14.55 — «Шинии ленинскэ библиотекэ». «Залуушуулай холбоонуудай зорилгонууд». 15.35 — «ПТУ-да ямар мэргэжэлнүүдтэ хайшан гэжэ һургадаг бэ?». 16.05 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай поэзи. 16.50—Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 16.55 — «Из истории «Железного потока» — киноочерк.

Москва. 17.15 — «Дохёогоо үгэгты, горнистнууд!». 18.00 — 18.15— Забһарлалга. 18.15 —

СРЕДА, 23

СОВЕТ АРМИ БА ДАЛАЙН-СЭРЭГЭЙ ФЛОДОЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Эдиршүүлэй уран бэлиг». 10.25 — Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ. Баримтата фильмүүдэй программа. 11.30 —«Служили два товарища» — уран һайханай фильм. 13.05 — «Илагдашагүй ба домог суута...» — уран шүлэгэй композици. 13.35 — Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдажа, Совет Армиин Түбэй академическэ театрта болоһон концерт. 15.20 —Шэнэ һонин. 15.35 — «Тачанка с Юга» — уран һайханай фильм. 17.00 — Бүхэдэлхэйн студентнэрэй үбэлэй нааданууд. Болгариһаа дамжуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 17.30 — «Бүхы юумэ мэдэхые хүсэнэб» —киножурнал. 17.40 — «Байгал». 18.05 — «На дальнем кордоне» —кино-зураглал.

Москва. 18.15 — «КПСС-эй XXVI съезд коммунис хүмүүжүүлгэ тухай». 19.00 — Һурагшад Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, армиин генерал А. П. Белобородовтой уулзаха. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.05—«Мүнөөдэр — Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэр. СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, Советскэ Союзай Маршал В. Г. Куликов үгэ хэлэхэ. 20.25 — «Весенний призыв» — уран һайханай фильм. 22.00 —«Время». 22.35 — «Концерт Святослава Рихтера» — хүгжэмтэ фильм. 23.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА.

Москва. 17.30 — Граждан

ЧЕТВЕРГ, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 —Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Дохёогоо үгэгты, горнистнууд!». 10.40 — «Ан амитадай аймаг». 11.40 —Хальмагай АССР-эй Гүрэнэй «Тюльпан» гэжэ дуу, хатарай ансамблиин концерт. 12.20 — «Барилга ба архитектура» — киножурнал. 12.30 — Шэнэ һонин. 16.00 — Шэнэ һонин. 16.20 — «Мал ажал — габшагай ажал» —эрдэм-дэлгэрүүлгын фильмүүдэй программа. 17.00 — Бүхэдэлхэйн студентнэрэй үбэлэй нааданууд. Болгариһаа дамжуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 17.30 — «Уласхоорондын шэнжэлэл. (буряадаар). 17.45 — «Байгал».

Москва. 18.15 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет. «Хоёр дэлхэй — хоёр политика». «Сэрэгэй талаар этигэл найдалые бэхижүүлхэ КПСС-эй залан сэхэ хараа шугам. СССР-эй эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүд — шахардуу байдалые һуларуулха бодото зам». Сэрэгэй эрдэмэй доктор, генерал-лейтенант М. Н. Кирьян дамжуулгые хүтэлхэ. 18.45 — «Бүхы юумэн журамһаа эхитэй». «Коллектив юу хэжэ шадахаб» гэһэн дамжуулгаһаа. Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетов дамжуулгые хүтэлхэ (1-дэхи дамжуулга). 19.25 — «Уран зохёолшо, Социалис Ажалай Герой М. Алексеев үгэ хэлэхэ». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Ростов-на-Дону хотын камерна хоорой концерт. 20.20 —«Уран шүлэг. Константин Симонов». Останкинын концертнэ студида болоһон үдэшэ (1977 ондо буулгагдаһан). 22.00 — «Время». 22.30 — «Кампучиин харгы замуудаар» — телевизионно баримтата фильм. 23.30—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 12.55—Дамжуулгын программа. 13.00 — Испан хэлэн. 13.35 — Физикэ. 6-дахи класс. «Эврикэ» (Архимедэй хүсэн». 14.05 — «Манай саад». 14.35 — «Строгая мужская жизнь»—уран һайханай фильм. 16.05 — Джек Лондон. Ажабайдалай ба зохёохы ажал ябуулгын хуудаһанууд. 16.50—Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 16.55 — Соносхолнууд. 17.05 — «Песнь о Зубре» — мультфильм.

ПЯТНИЦА, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Весенние призывы»—уран һайханай фильм. 11.25—«Аяншалагшадай клуб». 12.25 — Шэнэ һонин. 16.00 — «Время». 16.20 — «Газар дорохи харгынуудые баригшад». 16.40 — «Һурагшад концертын зал соо». 17.30 — Ород хэлэн.

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Саяан» — хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга. 18.45 — «Байгал».

Москва. 19.15 — «Шэнэ юумэ бэдэрэлгэ». «Коллектив юу хэжэ шадахаб» гэһэн дамжуулгаһаа (2-дохи дамжуулга). 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — И. Брамс. «Вальснууд». 20.15 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА — «Спартак». 22.00 — «Время». 22.35 — «Таанарта, ветеранууд» — хүгжэмтэ дамжуулга. 23.35 — «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — Англи хэлэн. 13.35 — түүхэ. 4-дэхи класс. «Бодыщ, асари ехэ оромнай». 14.05 — «Ан амитад яагаад харадаг бэ?» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 14.40 — Байгаали шэнжэлгэ. 2-дохи класс. «Хото, хүдөөгэй үбэлэй ажал». 15.00 — «Мэдэ, шада» — һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 15.45 — Ю. Тынянов. «Бодомжонууд. Уулзалганууд». 16.55 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 17.00 — «Ночной блокнот», «А потом оглянулся» — уран һайханай богони хэмжээнэй фильмүүдэй программа.

Москва. 18.00 — 18.15 — Забһарлалга. 18.15 — «Бүгэдэндэ хабаатай стадион». 18.45 — Бүхэдэлхэйн студентнэрэй үбэлэй нааданууд. Болгариһаа дамжуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 19.15 — «Приключения Васи Куролесова» — мультфильм. 19.45 — Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан концерт. 20.15 — «Танай бэшэгүүдээр», 20.50 — «Тамхи таталга ба зүрхэн» — киноочерк.

СУББОТО, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Хэрбээ элүүр энхэ ябаха гэбэл!» — физкультурнигуудта зүбшэл. 10.05 — Литвагай ССР-эй габьяата артист Р. Катилюс наадаха (скрипкэ). 10.25 — «Таанадта, түрэлхид!» 10.55 — «Спортлотогой» 9-дэхи тираж. 11.05 — «Эд бараа элбэг ехээр».

Улаан-Үдэ. 11.35 — «Ши болон шинии саг», 12.15 — Шэнэ һонин (буряадаар). 12.25—«Буряад хэлэнэй хэшээл».

Москва. 13.05 — «Илагшад». Фронтовой ханинарай клуб. 49-дэхи армиин ветерануудай уулзалга. 14.35 — «Надежда Константиновна Крупская» — телеочерк. 15.05 — «Происшествие в каникулы» — телевизионно уран һайханай фильм. 16.10 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 16.25 — Арадай уран бэлиг тухай «Һолонго» гэжэ телевизионно программануудай уласхоорондын фестиваль. Австриин арадай хүгжэм. 16.50 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 17.55 — 18.10 — Забһарлалга. 18.10 — «Һайнаар ажаллаха гээшэ һайнаар ажаһууха гэһэн удхатай». «Коллектив юу хэжэ шадахаб» гэһэн циклһээ (3-дахи дамжуулга). 18.45—РСФСР-эй арадай артистка О. Воронецэй концерт. 19.15 — «9-дэхи студи». 20.15 — Москвагай сатирын театрай Н. В. Гоголиин «Ревизор» гэжэ зүжэгөөр зохёон табиһан фильм-зүжэг. 22.00 — «Время». 22.35 — «Ревизор» гэжэ фильм-зүжэгэй үргэлжэлэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 11.35 — «Ургамалай аймаг». 12.20 — «Уншаха дуратайшуулда».

Улаан-Үдэ. 13.05 — «Байгал-83» гэжэ боксоор бүхэсоюзна мүрысөөн.

ВОСКРЕСЕНИ, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты!» 10.00 — «Будильник». 10.30—«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 11.30 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.15 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа. 12.45 — «Совет газар дээрэ уулзалганууд». 13.00 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.00 — Дүтын зайда конькигаар урилдалгаар дэлхэйн чемпионат. Финляндиһаа дамжуулга хэгдэхэ. 14.30 — «Уран зураашад тухай хөөрөөнүүд». О. Домье. 15.05 — «Ажабайдалай намтарай эхин». 15.50 — «Хүгжэмтэ киоск» 16.20 — В. Черных. «День приезда — день отъезда» — Гүрэнэй Моссоведэй нэрэмжэтэ академическэ театрай фильм-зүжэг. 17.40 — 17.55 — Забһарлалга. 19.00 — Уласхоорондын һонин. 19.45 — «Бүгэдэндэ зорюулагдаһан хүгжэм». 21.00 — «Аяншалагшадай клуб». 22.00 — «Время». 22.35 — Боксоор уласхоорондын мүрысөөн. США-гай ба СССР-эй суглуулагдамал команданууд уулзаха. США-һаа дамжуулагдаха. 23.35 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 15.40 — «Буряад хэлэнэй хэшээл» (1983 оной февралиин 26-най дамжуулга дабтагдаха).

Москва. 16.00 — Телевизионно баримтата фильмүүдэй программа. 16.30 — Днепропетровско телестудиин программа. 17.00 — Бүхэдэлхэйн студентнэрэй үбэлэй наада-

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта —2-69-58, культуры и школ —2-60-21, информации —2-34-05, переводов —2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография ... ственного комитета Бурятской ... делам издательств ... ной торговли. Н-04343. Заказ № 43.